

אופירה יוחנן וולק
חברת מועצת העירייה
יו"ר הוועדה לקידום מעמד הילד

הועדה לקידום מעמד הילד

ופורום התנהגות מינית מסכנת

בראשות חברת המועצה אופירה יוחנן וולק

שהתקיימה ביום ג' - 25.03.2015, שעה 16.30

בניין העירייה, בקומה 12, חדר ישיבות

סטנוגרמה

שוש בלו

ורד מועלם

מנהלת לשכה של חברת המועצה אופירה יוחנן וולק

אופירה יוחנן וולק
חברת מועצת העירייה
יו"ר הוועדה לקידום מעמד הילד

חברי הוועדה מוזמנים ה"ה:	
אופירה יוחנן וולק - יו"ר	
מיכל אורגלר	ס. מנהל שירות פסיכולוגי חינוכי
דורית הינדי	מ. היחידה הטיפולית אכפת
ברוריה זלצמן	מרכזת נושא הטיפול בנערות
בלהה קורן	מנהל אגף מרכז צפון
יואב בן-ארצי	מנהל תחום התמכרויות דרי רחוב ושיקום
אורית מוסל	מנהלת תחום ילד נוער ומשפחה
קוד אילה	ראש תחום ח"ח מחלקה עו"ס
טלי פרץ	מנהלת עמותת אנוש ת"א
אורית חפץ	מנהל יחידה לתוכניות מניעה
אירית רגב	מנהל אכפת, קידום ילדים
סימון דניאל	ק. נוער מחוז ת"א
מהרטה ברוך רון	ס. רה"ע - תחום רווחה
שיר פלד	סטודנטית - מתמחה
רונה ריימן	מנחת מועצת הנוער העירונית
עמית ניסן	יו"ר מועצת הנוער העירונית
אביטל גבאי	ע' מנהלת מינהל שירותי רווחה תע"א
תמי הורוביץ	מרכזת פעילות הרשת החברתית בכפר שלם
אור ביגר	מנהלת תחום "הורים ערים"

על סדר היום:

- הועדה לקידום מעמד הילד ופורום התנהגות מינית מסכנת.

* * * * *

אופירה יוחנן וולק
חברת מועצת העירייה
יו"ר הוועדה לקידום מעמד הילד

אופירה יוחנן וולק-היו"ר:

אחר צהריים טובים לכולם, אנחנו נפגשים שוב. היום נעסוק בכל הנושא של נוער, אלקוהול וסמי פיצוציות.

- סדר הדוברים יהיה כזה שאנחנו נתחיל עם אור ביגר שהיא מנהלת תחום 'הורים ערים' בעיריית תל אביב, היא תספר לנו את נקודת המבט של השטח ושל ההורים בשטח.
- אחרי זה נעבור ונקבל נתונים מדניאל.
- אחרי זה נעבור לאיילה קידר מהחינוך הפורמלי.
- ואז לחינוך הבלתי פורמלי - עירית רגב.
- יואב בן ארצי גם ייתן לנו נתונים.
- בשלב השני גיא זוזו וגם רונה שאחראית על מועצות הנוער ייתנו לנו את גם את הפן שלהם.

גב' אור ביגר:

הדברים מלווים במצגת שקפים

שלום לכולם, למי שלא מכיר אותי אני אור. אני מנהלת תחום 'הורים ערים' במחלקה לנוער ולצעירים. אופירה ביקשה שאני אעשה יישור קו בהתחלה לפני שאני מדברת על 'הורים ערים', שנדבר כולנו בשפה משותפת. נדבר קצת על נוער בישראל 2015, קצת שנחשוב על זה. הדגש שלי יהיה יותר מהפריזמה של ההורים בנושא, ואני אציג גם את תוכנית 'הורים ערים' ונתונים. אני מציגה בפניכם את ה'אני מאמין' המרכזי של 'הורים ערים', של כל הפעילות שלנו ומה שאנחנו רוצים לעשות. המשפט של קרליבך שמתמצת אותו יפה מאוד - 'כל מה שילד צריך הוא מבוגר אחד שיאמין בו'. תמיד כשאני מתחילה עם הורים אני שואלת אותם 'מי חושב שלהיות הורה למתבגר זו משימה לא פשוטה?'. אני ארשה לעצמי לשאול גם את הנוכחים בחדר, ומי שחושב כך מוזמן להרים את ידו. אני שואלת את זה בכוונה כדי להזכיר שגם להיות מתבגר זו משימה לא פשוטה, ואנחנו קצת ניזכר בזה עכשיו.

גב' טלי פרץ:

רציתי לשאול אם את יודעת מתי נגמר גיל ההתבגרות.

גב' אור ריגר:

תחילת שנות ה-20.

הנוער של היום, איך הייתם מאפיינים את הנוער של היום בישראל? - אני פותחת לכם את השאלה.

בלהה קורן:

גיל תחתון הולך ויורד, וגיל עליון הולך ועולה. זה מכניס לנו נתח גדול מאוד של אוכלוסייה לתוך זה.

גב' אור ריגר:

אופירה יוחנן וולק
חברת מועצת העירייה
יו"ר הוועדה לקידום מעמד הילד

כן, המחקרים מדברים כבר על תחילת גיל ההתבגרות בגיל 8-9. ומה מאפיין את בני הנוער של היום, מהעבודה שלכם איתם?

דוברת:

הריגושים והחיפוש אחר הריגושים מתחיל יותר מוקדם.

מר יואב בן ארצי:

סקרנים, מתנסים.

עמית ניסן:

אימפולסיביים.

דוברת:

חשופים יותר, חצופים יותר.

גב' אור ריגר:

אני אתקדם קצת ואעשה את זה מהר. יש מילה אחת שמאפינת את גיל הנעורים, הרי זה שינויים. כל הזמן עוברים שינויים, הולכים לישון בלילה וקמים בבוקר משהו כבר אחר נראה. החזה מתחיל לצמוח, גם מתחיל שיער. ודווקא בתקופה שהכי אכפת לנו איך אנחנו נראים, פצעי בגרות וכדומה. יש משהו חשוב בפיזיולוגיה של המתבגרים, דיברנו על ריגושים, המסלולים הדופמינרגיים, המסלולים של קבלת העונג במוח, זה השלב שהם מתחילים להיות יותר יעילים ועובדים טוב יותר. ובמקביל האונה הפרה-פרונטלית, שזו האונה הקדמית שהיום יודעים בזכות fMRI, היום יודעים שהחלק הזה של המוח משלים את התפתחותו בתחילת שנות ה-20. זה בעצם החלק של המוח שלנו שאחראי על קבלת ההחלטות, על נכון ולא נכון. לא סתם גיל ההתבגרות זו תקופה של סיכונים, הרבה פעמים מאשימים את הילדים. יש לזה גם הסברים פיזיולוגיים, מערכת קבלת ההחלטות שלנו עדיין לא סיימה את התפתחותה, וזה משהו שחשוב לזכור. לא רק בבני אדם, גם מחקרים על עכברים מראים את אותו הדבר. עוד שינוי חשוב מאוד הוא השינוי החברתי, חיפוש הזהות. כשהייתי קטנה הייתי מציגה את עצמי 'אני אור ביגר, אני הבת של אוולין וארנון, אני גרה ברחוב בארי בתל אביב'. מן הסתם בתיכון כבר לא הגדרתי את עצמי ככה. 'אני אור, אני חברה של ככה וככה, אני לומדת בגימנסיה, אני בצופים'. זה הופך להיות הרבה יותר לפי קבוצת השווים. הרבה הורים, ובמיוחד בעשור-שניים האחרונים מאוד מנסים להיות יותר חברים של הילדים, פחות הורים של הילדים. ואני לא אומרת את זה בצורה מאשימה, כי חלק מהמחשבה שלנו היא איך לעזור להורים לחזור להיות ההורים של הילדים, כי הילדים מחפשים את זה. גם אם לפעמים הם לא מראים את זה.

לסיכום, אני באמת רצה על המצגת מאד מהר, כי אני חושבת שאני לא מחדשת כאן כלום לאף אחד - עלייה בחיפוש ריגושים, נטילת סיכונים, שימוש בחומרים ממכרים, ניכור ובדידות בצד תופעת ה'כולס', שזה משהו שתמיד אפיין את גיל ההתבגרות. 'ביליתי עם חברה, חשבתי וואי, מעניין מה שאר החברים עושים, הם בטח עושים משהו יותר מגניב

אופירה יוחנן וולק
חברת מועצת העירייה
יו"ר הוועדה לקידום מעמד הילד

כרגע. היום אני לא צריכה לחשוב, אני יכולה לראות את זה בפייסבוק, בוואטסאפ, באינסטגרם. יש התבגרות פיזיולוגית מוקדמת, זה לא אומר שגם ההתבגרות הנפשית והשכלית מוקדמת. יש פער גדול מאוד בין ההתבגרות הפיזיולוגית לבין הבגרות הנפשית. האינטרנט כמחנך וירטואלי, וניגע בזה גם בהמשך. הם חשופים להרבה מידע. הבעיה שהרבה פעמים אנחנו המבוגרים עושים איזה צעד אחורה, כי הילדים יודעים והם קראו. אבל כמה חשוב התפקיד שלנו בתיווך של המידע הזה. הדוגמא הכי קלה היא פורנו, שהוא כל כך נגיש. יש 40 מיליון אתרי פורנו, אנחנו כנראה לא נצליח לסגור אותם. הקבוצה בישראל שצורכת הכי הרבה פורנו היא הקבוצה של בני 11 עד 13, אם אנחנו המבוגרים לא נדע לתווך את המידע הזה, בטח בפורנו שמציג את עצמו כמציאות, משם הילדים ילמדו. אנחנו מכירים מהעמותה 'דלת פתוחה', שעוסקת בייעוץ למתבגרים בנושאים של מין ומיניות, הרבה בני נוער מתקשרים אליהם כי מה שקורה אצלם זה לא מה שהם ראו בסרטים, והם בחרדות, וסובלים מחרדת ביצוע ודברים כאלו.

גב' ברוריה זלצמן:

קצת קשה לי עם זה שאת כותבת 'מאפייני גיל הנעורים' ואת כותבת 'שימוש בחומרים ממכרים' כאילו שזה מאפיין את גיל הנעורים.

גב' אור ריגר:

אני אסביר את זה עוד רגע. כמובן שזה לא חד וחלק בכל המתבגרים, אנחנו נדבר על נתונים ואחוזים. אבל זו כן תקופה בחיים, ביחס לתקופות אחרות, שיותר נוטים להתנסויות האלה. זה לא מאפיין הכרחי.

גב' ברוריה זלצמן:

אולי נטילת סיכונים?

גב' אור ריגר:

לא כל בני הנוער צורכים חומרים ממכרים, אבל זו תקופה בחיים בה מתנסים יותר. יש גם שינוי בסוג הסמכות ההורית. אני לא מאמינה שמישהו כאן בחדר היה רוצה לחזור לסמכות של פעם, שילדים יפחדו מההורים. אנחנו שמחים שיש יותר פתיחות, אבל משהו בסמכות ההורית השתנה. לא מדברים היום על לחזור למה שהיה, אבל כן לחזור לסמכות ההורית החדשה. גם בזה ניגע עוד רגע. קצת נתונים מחקריים. אחרי מחקר מקיף הצלחתי להגיע למחקרים של 2011, יואב הביא לנו נתונים מ-2014 שעדיין לא פורסמו.

מר יואב בן ארצי:

זה מחקר שנעשה אחת ל-4 שנים, אני אציג מדגם אינטרנטי שנקרא 'אצבע על הדופק'.

גב' אור ריגר:

אופירה יוחנן וולק
חברת מועצת העירייה
יו"ר הוועדה לקידום מעמד הילד

זה המחקר הכי מקיף שנעשה ע"י WHO, ארגון הבריאות הבינלאומי. זה החלק שעוסק בישראל, אני מציגה בפניכם את הטבלה המסכמת של כל הנתונים. בחרתי שתי דוגמאות, ויש גם השוואה לאורך שנים ואפשר לראות את המגמה. הנתונים מתייחסים לכיתות ו', ח' ו-י'. שאלו ילדים בגיל 12-18. אחוז התלמידים ששותים משקה אלכוהולי כלשהו שלא למטרות דת, לפחות פעם בחודש, לפי כיתה ושנת סקר. הם קצת חידדו את השאלה, כי בעבר יצא שישראל היא המובילה בקבוצת הגיל הנמוכה, במקום השני אחרי אוקראינה, בשתיית אלכוהול. אחר כך הבינו שהילדים דיברו גם על יין של קידוש. זה עזר להביא למודעות בכנסת אבל זה לא היה כל כך מדויק. לכן השאלה מתייחסת לשתייה שלא למטרות דת.

בכיוון החיובי יש מגמת שיפור, ירדנו בממוצע בשלושת חתכי הגיל, כיום הוא 19.2% ששותים אלכוהול כלשהו לפחות פעם בחודש. זה אולי משמח שיש מגמה של הפחתה, אבל בסוף זה אומר שכל נער חמישי במדינת ישראל בגילאי 12 עד 18 שותה אלכוהול לפחות פעם בחודש. בכיתות ו' מדובר על 13%, כיתות ח' 16.5%, וכיתות י'-י"ב קרוב ל-30%. שינוי לרעה הוא עלייה במאפייני השתייה של binge drinking, של שתיית-בולמוס. מדברים על לפחות 5 מנות אלכוהול, זו כבר הגדרה פיזיולוגית של הרעלת אלכוהול. הטווח הוא שעתיים-שלוש. כאן לצערנו אנחנו במגמה פחות טובה, אתם רואים את הנתונים. נדבר על הגילאים המבוגרים יותר, גילאי תיכון, 16-18. 20% שותים שתייה מופרזת לפחות פעם בחודש, זה דיווח עצמאי בחודש האחרון. שאלו אותם ביום מסוים האם שתיתם לפחות פעם אחת בחודש האחרון חמישה משקאות אלכוהוליים, ואלה הנתונים.

מר יואב בן ארצי:

צריך לציין שהשתייה הזו מאוד מסוכנת.

גב' אור ריגר:

קצת על האלכוהול, זו שתייה מאוד מסוכנת. ממש על רגל אחת, זה חומר פסיכואקטיבי, סם לכל דבר. הוא חודר במהירות למערכת הדם ומועבר לכל חלקי הגוף. ההשפעה העיקרית על המוח היא שיתוק מרכזי הבקרה. אם דיברנו על המוח של המתבגר, על האונה הפרה-פרונטלית שעדיין לא סיימה את התפתחותה, נוסף לזה אלכוהול שהוא חומר מעכב. לא סתם הרבה פעמים השילוב של אלכוהול עם אלימות מתרחש יותר בגילאים צעירים יותר. תוסיפו לזה שגם ככה יכולת ההבחנה של 'נכון או לא נכון' לא מספיק מפותחת, הוספתי חומר פסיכו-אקטיבי שמעכב עוד יותר את ההשפעה של החלק הזה של המוח וזה מעורבב. הדבר הכי חשוב, אנחנו מקלים ראש באלכוהול, כי הרבה מבוגרים גם שותים אלכוהול ובגלל שזה סם חוקי. אנחנו שותים אלכוהול בצורה אחרת, לרוב נשתה עכשיו כוס יין או שתיים בארוחה משפחתית, או סתם בארוחת ערב. זה לא לשותות עכשיו למעלה מחמישה משקאות בשעתיים-שלוש. לא משנה מה אני אעשה, כמה קפה שחור אני אשתה, איזה מקלחת ואיזה טיול, לגוף שלי ייקח שעה לפרק את מנת האלכוהול. אם הכנסתי לגוף שלי חמש מנות אלכוהול בשעתיים-שלוש, אני יכולה להגיע גם עד מוות. היה את המקרה שכולנו מכירים, של הילד בפנימייה בירושלים, שבהתערבות שתי בקבוק וויסקי בשעה ונפטר. זה לא רק לגיל הנעורים, זה קרה גם לאדם מבוגר בהרצליה לפני שבעה חודשים. הוא שתי הרבה בארוחה, הם נסעו הביתה והוא נח, אז המשפחה השאירה אותו לנוח באוטו. אמרו 'בסדר, הוא שתי הרבה, הוא יעלה אחר כך' והוא פשוט נפטר.

דוברת:

אני חושבת ששינויי הצריכה קרו גם בקרב המבוגרים, לצערנו.

גב' אור ריגר:

נכון, ללא ספק יש השפעה, ברגע שהמדינה כמדינה, היא מדינה ששותה יותר אז גם בני הנוער הם חלק מאיתנו. ממש בקצרה, על הנושא של סמי הפיצוציות. אני יכולה להרחיב על הנושא אבל לא לשם כך התכנסו. סמי פיצוציות, סמי מעצבים, בעצם היה שינוי במצב החוקי בקיץ של השנה שעברה. חומר שלא נמצא בפקודת הסמים הבלתי חוקיים נחשב חוקי עד שנאמר אחרת. מיד אני אסביר על השינוי.

מה שעושים בעצם לוקחים חומרים מסוכנים, משנים משהו בהרכב הכימי שלהם. עד שמכניסים אותם לפקודה, בהליך חקיקתי מאוד ארוך, הם פסאודו-חוקיים. היה שינוי מבורך בקיץ של השנה שעברה, למטרה יש היום את הסמכות להחרים את החומר ומי שרצה למכור אותו יצטרך להוכיח שהוא לא מסוכן. זה עדיין לא העלים את התופעה מהרחובות, זה שינה את הנראות שלה. אני גרה במעוז סמי הפיצוציות של תל אביב-יפו, באזור של צפון אלנבי ודרום בן יהודה. פעם בהליכה בבוקר הלכתי למרכז לצעירים במז"י 9 וספרתי 8 חנויות סמים פתוחות בהליכה של פחות מקילומטר. זה ממותג כחוקי, וזה חלק גדול מהסכנה. הרבה בני נוער והרבה חיילים, שאני מאמינה שלא היו מגיעים לסמים, כיוון שזה הדבר החוקי. הייתה מחשבה שזה משהו פחות מסוכן. פיזיולוגית לצערנו זה הפוך. ה'מבסוטון', בפעם האחרונה שמשדד הבריאות חקרו את ההשפעה שלו, זה משהו שאין לו שום קשר ל-THC, לחומר הפעיל במריחואנה. אבל הוא מחקה את אותה ההשפעה על הקולטנים במוח, הוא היה חזק פי 40 מההשפעה של THC. היו אנשים שהגיעו מגוינט אחד לאשפוז באברבנאל. אלה חומרים מאוד חזקים, מאוד מסוכנים וממותגים כטבעיים וחוקיים. לכן הרבה מאוד אנשים שכן יודעים להיזהר מסמים היו נופלים בזה. אני לא אגיד שאין, אני לא אגיד לכם שכשאתה יוצאת היום מהבית באלנבי אני לא רואה אנשים מוכרים את זה, ולא מריחה את הסירחון של זה. אין יותר חנויות פתוחות, משהו במיתוג של זה קצת השתנה.

אופירה יוחנן וולק-היו"ר:

יש גבר בן 40 שנפטר לפני שבועיים מעישון של 'נייס-גיא'.

גב' אור ריגר:

וכל כמה זמן עולה עוד מקרה כזה.

מר יואב בן ארצי:

אם אפשר להוסיף, לגבי 'נייס-גיא' הסכנה העיקרית היא תהליך הייצור, ההרכבה של הסמים האלה. אם אתה קונה סמים קלים, לא חוקיים, אתה יודע לכאורה מה אתה קונה. אם אתה קונה ג'וינט אתה יודע מה אתה מקבל. ה'נייס-גיא' האלה, מה תהליך הייצור שלו? בעצם אין ייצור בארץ. יש חומר לבן שהוא החומר המרוכז, את זה מבריחים לארץ. הם לוקחים עשבים, בדרך כלל חומרים חוקיים.

אופירה יוחנן וולק
חברת מועצת העירייה
ויו"ר הוועדה לקידום מעמד הילד

גב' אור ריגר:

כן, לוקחים סתם עלים ומרססים עליהם.

מר דניאל סימון:

הבעיה היא לא הריסוס, ופה הסכנה. כולם חושבים שיש איזו מעבדה, שיושב איזה רוקח ועושה את התהליך. מה שקורה, לוקחים קירות גיפה, שופכים על הרצפה את העלים האלה. אומרים להם על כל X חומר תכניס X חומר מדלל, עושים עיסה ואז מורחים על הרצפה את כל החומר הזה, נותנים לזה להתנדף. אחרי כיומיים זה מתנדף, מכניסים לשקיות ומוכרים אותן. כלומר מי שעושה את זה הוא לא רוקח ולא שום דבר, הוא יכול לשים את החומר הלא נכון וזו הסכנה הגדולה. לא יודעים בדיוק מה יש בחומרים האלה, יכול להיות שהוא עושה טעות ואז הוא יכול לגרום לסכנה. בגלל זה אנשים מגיעים לאשפוז. זו לא מעבדה, זה אדם שאומרים לו לעשות תרכובת עם מדלל, לתת לו להתנדף ולהכניס את זה לשקית. זה כל הסיפור.

גב' אור ריגר:

הדברים מלווים במצגת.

קצת כותרות מהתקשורת, וגם דברים שאנחנו רואים בשטח, בפעילות של 'הורים ערים'. 'בת 15 נהגה ברכב של אמה ללא רשות ותחת השפעת אלכוהול', 'נערים מהקריות הציתו רכב מאבטח, הנערים היו תחת השפעת אלכוהול'. זה שוב מה שדיברנו עליו, האונה הפרה-פרונטלית שעוד לא סיימה את התפתחותה ביחד עם אלכוהול. 'בת 23 נאנסה אחרי שתייה של חומר לא מזוהה', 'סמים בבית הספר בהרצליה, עשרות נערים חשודים'. 'בן 1 נדקר למוות, הרוצח תחת השפעת אלכוהול'. והכתבה שהיה לי הכי קשה לשים - 'חניכי הצופים ארגנו מסיבות אלכוהול והושעו'. זה קרוב לבית וללב, אבל זה כאן בעיר, זה קורה לא מעט. זה גם הגיע לתקשורת. אני אישית לא מדברת בטרמינולוגיה של 'נוער בסיכון', 'נוער נורמטיבי'. יש כאן איזושהי סקאלה ואיזושהו טווח, אבל בסוף גיל הנעורים זו תקופה של סיכונים. אני בתור אדם שעוסק בחינוך, תוהה מה תפקידי בשביל לעזור לילדים לצלוח את התקופה הזו. זה לא שההתנהגות הסיכנית לא פוגשת את הילדים הכי נורמטיביים, מהתיכונים הכי טובים, חמש יחידות במתמטיקה, מרכזים צעירים בצופים ומה שנרצה. זו תקופה כזו.

קצת מהמשמרות של 'הורים ערים', אחרי אחת מהמסיבות האלו כשהם רק התחילו. זו מסיבה בחוף, הם הגיעו למסקנה שהם יחרימו את האלכוהול. אנחנו לא שופכים אלכוהול, אנחנו לא גוף אוכף, המשטרה שופכת אלכוהול. אנחנו עובדים הרבה עם המשטרה, אבל אנחנו לא שופכים אלכוהול. הילדים נורא התבאסו, הם לא רצו שיקראו למשטרה וישפכו להם את האלכוהול, הם הגיעו להסכמה שהם יחרימו את האלכוהול ויגיע בגיר לקחת את זה. זה היה בתחילת דרכם, הגיע ילד בן 18 ושלושה ימים, ולקח את האלכוהול. מאז למדנו, אבל זה היה נחמד. כאן עכשיו בתחילת החודש, יכולה לספר אופירה שהייתה גם במשמרת הזו. אופירה, למי שלא יודע, היא מתנדבת וותיקה ב'הורים ערים' ומהמקומים של 'הורים ערים' דרום-מזרח ועדיין יוצאת למשמרות. זה מחוץ למועדון 'המוסד'. היו שתי מסיבות ב'בלוק' וב'מוסד', שני ילדים שפנו באמבולנס. זה יחסית רגוע, בשנה שלפני היו לנו למעלה מ-10 בני

אופירה יוחנן וולק
חברת מועצת העירייה
יו"ר הוועדה לקידום מעמד הילד

נוער שפינינו לבית החולים בגלל הרעלת אלכוהול ברמה כזו או אחרת. לצערנו זו לא תמונה נדירה באירועים אליהם אנחנו מגיעים.

עד עכשיו דיברתי על מה הבעיה, לשים את כל הקלפים על השולחן. לא כדי לדכא, אלא כדי לחשוב מה אפשר לעשות עם זה, למי זקוק הנער וקל לי לדבר על הפריזמה של 'הורים ערים' ואז נפתח כל אחד כמובן לכיוון שלו. זה הרעיון שלנו, אנחנו מנסים לעזור להורים לנכוח בחיים של הילדים שלהם בצורה הכי משמעותית שאפשר, והמגדלור הוא מטאפורה שלקחתי ממנחת הורים, שאנחנו איתה הרבה, כאיזושהי דוגמא לגיל הנעורים, לסופה הזו בים. לפעמים בתוך סופה בים הגל פשוט עובר מעלינו, לפעמים אנחנו בולעים קצת מים ולפעמים אפשר לטבוע. חשוב שיהיה את המגדלור, הוא תמיד יראה לנו את האור, הוא תמיד יראה לנו את מה שנכון ולא נכון. קצת ניסחף וקצת נבלע מים, אבל כן חשוב מאוד שאנחנו בתור המבוגרים בחיים של הילדים תמיד נראה להם את ה'נכון' לא נכון' שלנו. הם זקוקים לקבלה, להקשבה. זה מה שאנחנו מנסים לתת ב'הורים ערים', כששואלים אותי הצלחה, זה בעיקר לפי דעתי ההורים עם הילדים שלהם בבית. כי הם עוברים אצלנו בבית, כי הם בגינות, כי הם מתרגלים ומדברים. וגם אנחנו מנסים להיות שם בתור איזושהו הורה לרגע לילדים בגינה. קבלה, הקשבה, תמיכה, הרגעה, סדר וארגון, אישור, להיות ילד מאושר, חיזוק, ביטחון עצמי, תחושת שייכות, חופש ליזום ולהתבטא בתוך גבולות, הימנעות מפגיעה ומהעלבה. מחקרים בשנים האחרונות עשו איזושהו מעבר, בין לדבר על גורמי מניעה על התנהגויות סיכוניות לגורמי הגנה אל מול התנהגויות כאלה. כשבדדו את ארבעת הגורמים המשמעותיים כגורמי הגנה אל מול התנהגויות סיכוניות זה נוכחות של מבוגר משמעותי בחיים, תחושת שייכות, ערך עצמי חיובי ורצף חוויות חיוביות בבית הספר. להוציא את רצף החוויות בבית הספר שאין לנו נגיעה לזה, אנחנו מנסים מאוד לתת דגש לשלושת האחרים. הן ההורים עם ילדיהם הפרטיים, וגם בגינה, יש שיחות עומק לפעמים עם הילדים בגינה. על הכיוון, מה אני רוצה לעשות בחיים, איך אני מרגיש עם עצמי. יש לנו איזו אמא שנתנה לילד את הטלפון שלה כי הוא הבטיח שהשבוע הוא רוצה להתרכז במתמטיקה, והוא יצלל אליה בעוד שבוע כדי לספר איך היה. יש שלל של דברים.

בשקף שלפניכם ניתן לראות את מה שאנחנו מנסים לעשות בתוכנית 'הורים ערים', תוכנית של מעורבות הורים בקהילה שמטרתה הפחתה של התנהגויות סיכוניות בקרב בני נוער, צמצום נזקיהן. היא התחילה פה בעיר. אמרו פה 'ניידות', אני אסביר רגע. יש מודל של עבודה שיש ניידת עם זירה קבועה ומתנדבים קבועים, בגינה מסוימת במרחב מסוים. אנחנו עוברים בתוך אזור, לפעמים נישאר חצי שעה בגינה ולפעמים רק נעבור שם ונמשיך לגינה הבאה. התוכנית התחילה בארץ לפני 15 שנים ברמת השרון ובאילת. ב-2009 היו וועדות היגוי ברמה הארצית, מ-2010 זו תוכנית ארצית של המשרד לביטחון פנים דרך 'עיר ללא אלימות' או 'מצילה', והרשות הלאומית למלחמה בסמים ובאלכוהול ביחד עם הרשות המקומית. יש למעלה מ-150 סיירות הורים ברחבי המדינה. בתל אביב התחלנו ב-2009 עם קבוצה ראשונה, ובקיץ של אותה שנה הצטרפה קבוצה שנייה. בשלוש השנים האחרונות גדלנו ל-7 קבוצות. היום יש 250 הורים מתנדבים, פעילים. למעלה מ-50 סיימנו את הקורסים שלנו בשנה הזו, חלק כבר התחילו לצאת. אנחנו פועלים כרגע ברובע צפון-מזרח, רובע דרום ומזרח ביחד, ביפו ד', רובע צפון-מערב, רובע דרום בשכונת קריית שלום ונווה עופר, בלב העיר ובצפון הישן.

קצת דוגמאות לשיתופי פעולה, זה מייל שקיבלתי ממישהי ממנהל השירותים החברתיים. בגדול ההורים לא מספרים מה קורה בגינה, אלא אם זה משהו של חובת דיווח או משהו שדורש המשך מעקב. במקרה כזה אני בקשר עם עיריית וברוריה, וגם עם קידום נוער ועם המנהל לשירותים חברתיים. זו דוגמא לנער שנמצא באיזושהי פנימייה, הוא היה

אופירה יוחנן וולק
חברת מועצת העירייה
יו"ר הוועדה לקידום מעמד הילד

בבית בחופשה ואמור היה לחזור לפנימייה. הוא ברח, וכבר ידענו דרך המשטרה שהוא נעדר. יום אחרי במקרה מתנדבת שלי ראתה אותו שוב. העברנו את כל הפרטים והמידע, וזה הפיזיק שקיבלנו אחר כך בחזרה מהמערכת שמלווה את הילד- הדיווח שאנחנו העברנו עוזר לה להתאים את הטיפול לאותו נער. יש לנו כאן מכפיל כוח גדול, יש 250 זוגות עיניים נוספות שמסתובבות במרחב הציבורי, קשובות ויודעות להעביר הלאה את הדברים למערכת.

גב' טלי פרץ:

יש ימים מסוים בהם אתם פועלים?

גב' אור ריגר:

כן, בחמישי ובשישי בלילה. יש קבוצות שיוצאות גם בחמישי וגם בשישי, יש קבוצות שיוצאות לסירוגין, תלוי בגודל הקבוצה. וכשיש מסיבות נוער המוניות אנחנו נותנים מענה גם שם, ואז לפעמים זה גם באמצע השבוע כמו שהיה בפורים.

לפניכם דוגמא ממשמרת, מתנדבת כתבה לי יום אחרי. הייתה לה משמרת קשה מאוד, הם ראו שם נערה באמצע אקט מיני מלא עם בגיר. היה זוג אחד שהיה באמצע, ומקרה נוסף של גבר בן 40 עם עוד שתי נערות לידו. במשמרת לאחר מכן היא כתבה לי- 'אור בוקר טוב וחג שמח. אתמול הייתה משמרת ממש ממש טובה, משקמת מאוד, מתקנת לעומת הקודמת. היינו בפארק וולפסון והילדים שם מאוד מאוד שמחו לקראתנו, ואפילו הייתה גם נערה ערבייה יפיפייה שאמרה לנו שהיא רוצה להיות 'הורה ער' כשתהיה גדולה, ולא הפסיקה להתלהב. שעה לפני שאנחנו היינו גם עליים, כל כך כיף לשמוע זאת. הלכנו הביתה שמחים מאוד'. אז יש גם דברים נחמדים כאלה.

גב' ברוריה זלצמן:

מה קרה בסוף במשמרת הקודמת?

גב' אור ריגר:

לא היו לנו פרטים נוספים, כמו שאמרתי לך למחרת. לא היה לי מה להוסיף על זה. כל אחד מהמתנדבים נתן לי מספר אחר של אנשים שהיו בגינה מרוב שהיה שם בלאגן.

שקף אחרון לסיום, זה מאוד חשוב לי תמיד. אחרי שמדברים על גיל הנעורים, על הצד הפחות נעים שלו ועל התנהגויות סיכוניות, חשוב לי מאוד להגיד שאלה הדברים בהם אנחנו לא מאמינים. זו לא הדרך שבה אנחנו רואים את הנוער, אני לא יודעת כמה רואים את הפרטים, אבל זו קריקטורה מכוערת שהייתה בידיעות אחרונות בינואר של השנה שעברה, אחרי אירוע דקירה בו היו מעורבים בני נוער. יש שלושה בני נוער על ספסל, יש כאן בקבוק וודקה שפוך ו-XL, אחד עם אולר, אחד שואל גבר 'יש לך סיגריה?', 'הספארי מציג נער ישראלי מצוי, אסור להשקות את החיות'. אנחנו לא חושבים שהנוער שלנו כמו חיות, אנחנו לא חושבים שהנוער רע או שפחת הדור ושהמצב נוראי. אנחנו זוכרים שזו תקופה מאוד לא פשוטה בחיים של הילדים, וחושבים מה אנחנו יכולים לעשות כדי לעזור להם לצלוח את התקופה הזו. זה האיני מאמין של 'הורים ערים', שחלילה משהו מדבריי לא יובן אחרת. חשוב לי לומר את זה. אני אעביר לכם את הטבלה

אופירה יוחנן וולק
חברת מועצת העירייה
ויו"ר הוועדה לקידום מעמד הילד

המסכמת מתוך המחקר של ארגון הבריאות העולמי, שימוש בחומרים ממכרים על פי סוג החומר באחוזים. יש גם חלוקה לפי מגזר ומגדר, אלה הנתונים הכי מעודכנים שמפורסמים כרגע.

גב' אופירה יוחנן וולק-היו"ר:

תודה אור.

דניאל, תיתן לנו קצת נתונים.

מר דניאל סימון:

הוצאתי נתונים מ-2013-2014 בעיר תל אביב, לגבי שני היעדים המרכזיים של הנוער, על פיהם אנחנו נמדדים, שזה אלכוהול וסמי פיצוציות. כעיקרון, תחנות המשטרה שמטפלות בעיר תל אביב אם מדברים על מרחב ירקון, זה תחנת לב תל אביב שהיא כנראה מקבילה ללב העיר, ותחנת תל אביב צפון. מבחינת מרחב יפתח - תחנת יפו ושרת ושכונות כאשר שכונות אלה שכונת התקווה, כפר שלם, כל מה שמאילון ומזרח. ויש לנו את יפו ואת תחנת שרת, תחנת שרת כוללת את האזור של התחנה המרכזית החדשה והישנה, ויפו כוללת את יפו. אלה התחנות שמטפלות. מבחינת אלכוהול, ב-2013 נפתחו בכל העיר תל אביב 113 תיקים וב-2014 נפתחו 130 תיקי אלכוהול. זה כולל עבירות של מכירת אלכוהול בניגוד לחוק ועבירה של אספקת אלכוהול. מה ההבדל? אספקת אלכוהול זה כשבגיר נותן אלכוהול לקטינים.

גב' אופירה יוחנן וולק-היו"ר:

לצורך העניין יובהר, איך עקפו את זה החבר'ה של הפיצוציות, כאשר יש להם עובד בגיר, הוא לוקח כסף, קונה ומעביר.

מר דניאל סימון:

הוא יוצא החוצה ונותן את זה לקטינים, זו גם עבירה פלילית. כמובן שאנחנו יודעים שהעבירה הפלילית היא של הבגיר ולא של הקטין. הבעיה עם כמויות התיקים, שכדי להוכיח את זה אנחנו צריכים שהקטין יעיד נגד הבגיר. מה קורה בדרך כלל? אנחנו מאתרים קטין שמכר אלכוהול, הוא מספר 'קניתי את זה מפיצוצייה מסוימת', אנחנו הולכים לפיצוצייה ואז בדרך כלל אנחנו מסתמכים על העדות שלו, וגם תופסים את מצלמות האבטחה. אם הבגיר מודה אז אין שום בעיה ויהיה כתב אישום נגדו, אבל אם הוא לא מודה ואומר 'מה פתאום זה לא אני, מכרתי בכלל למישהו אחר', צריך לעשות עימות מבחינת החוק כדי להוכיח את האשמה. אם הקטין לא מסכים לעימות, ובדרך כלל זה מה שקורה, אז התיק הזה ייסגר ולא יוגשו כתבי אישום. אנחנו מנסים להתגבר על הבעיה באמצעות המודל של 'סוכן קטין', זה סידור מיוחד שאושר על ידי פרקליטות המדינה. אנחנו מגייסים נערים מעל גיל 17 שמתנדבים ביחידות המשטרה, וכמובן בהסכמת ההורים ועם כל האישורים, יש נוהל מאוד מורכב וקשה. אנחנו לוקחים את הקטין הזה, שכמובן הוא מתנדב משטרתי, ואנחנו הולכים ביחד איתו ועם אבטחה צמודה, ואנחנו מתעדים את כל הליך הרכישה שלו. אנחנו אומרים לו ללכת לפיצוציות, אבל הוא לא מדיח. כמובן שהוא לא מציג את עצמו כבגיר, הוא בא כרגיל ומבקש לקנות אלכוהול. בדרך כלל בתיקים האלה אנחנו מצליחים להגיש כתבי אישום ברמה יותר גבוהה. לצערי, אני חייב להגיד, גם בקטע הזה יש זחילה איטית של הפרקליטות. בדרך כלל מי שמוכר בפיצוציות זה לא תמיד הבעלים, הרי מה הם

אופירה יוחנן וולק
חברת מועצת העירייה
ויו"ר הוועדה לקידום מעמד הילד

עושים? הם לוקחים אחד לפני צבא או חבר, ואז כשפותחים את התיקים באים ואומרים שלמרות שיש ראיות הם מבקשים עיכוב הליכים. הם באים ואומרים 'אין לי תיק פלילי, זו פעם ראשונה, אני מבקש שתסגרו את התיק למרות שיש ראיות', הם אומרים 'אני לא הבעלים, אני החלפתי אותו רק לפעם אחת'.

גב' אופירה יוחנן וולק-היו"ר:

לצורך העניין החוק אומר שאם אני המוכרת בתוך החנות אתה לא יכול לסגור את העסק, כי זה נופל על המוכר?

מר דניאל סימון:

אני מדבר על הליך הגשת כתב האישום. ההליך של סגירת העסק, מבחינת רישוי עסקים, אם הוא הוזהר פעם אחת ומכר בפעם השנייה אפשר לסגור לו את העסק ל-15 ימים. כמובן שאם זה פעם שלישית אפשר להוציא בבית המשפט צו לסגור לתקופה ארוכה יותר. הבעיה היא בתיק הפלילי, ולצדד מה שקורה היום בגלל בית המשפט ש"מרחס", על כל המוכרים שהם לא בעלים ועל אנשים שאין להם עבר פלילי. יש גם מדד שאם אתה מוכר בירה ולא וודקה, למרות שזה נגד החוק, אז אפשר בנסיבות מסוימות לסגור את התיקים. היום לצערנו המגמה היא לסגור את התיקים האלה, גם אם יש ראיות בתנאים מקלים. המשטרה מנסה ללכת נגד, אבל הפרקליטות ובתי המשפט הולכים נגד המגמה. הם אומרים 'הוא נראה גדול מגילו למרות שהוא קטין. לא חשבת, הייתי רק עשר דקות והחלפתי, התבלבלתי, תירוצים מעין אלה. לצערנו זו המגמה של בתי המשפט והפרקליטות. עמדת המשטרה היא כמובן להחמיר.

גב' טלי פרץ:

כמה תיקים נפתחו על אלימות בעקבות אלכוהול?

מר דניאל סימון:

את לא יכולה להוציא ממצאים סטטיסטיים, להגיד שבעקבות שתיית האלכוהול קרתה אלימות.

גב' טלי פרץ:

בדרך כלל אבל כשנתפסים, נתפסים בגלל איזשהו מקרה. לא בגלל שמישהו עבר ברחוב והרחתם שהוא שתה.

מר דניאל סימון:

אנחנו מודעים לזה שאלכוהול הוא גורם שמוביל לאלימות, לכן גם הפעילויות של כל היחידות שמבצעים גם יחידות הנוער וגם הסיור, מבצעים את זה במועדונים ובמתחמים שמסביב, גם בחופי רחצה. אנחנו יודעים שזה גורם שיכול להוביל לאלימות. יש כמובן את המקרים הקיצוניים שמגיעים לתקשורת, למשל לפני כמה שנים היו נערים ששתו באיזו דירה, כשהם חזרו הביתה הם ביקשו סיגריה מהומלס ולאחר שהוא סירב הם בעטו בו. יש כל מיני מקרים, אבל להוציא נתונים את לא תוכלי להוציא.

גב' אופירה יוחנן וולק-היו"ר:

אופירה יוחנן וולק
חברת מועצת העירייה
יו"ר הוועדה לקידום מעמד הילד

לצורך העניין, כשנפתח תיק כלשהו הרי בודקים, כן אפשר לעשות קורלציה ולהגיד שבתיק הזה שהייתה בו אלימות, גם היה אלכוהול.

מר דניאל סימון:

אם את מדברת על אחוזים, אז האחוזים לא גבוהים.

גב' אופירה יוחנן וולק-היו"ר:

מעורבות של אלימות ואלכוהול?

מר דניאל סימון:

מקרים שהם חד-ערכיים ואת יכולה להגיד ישר שהם בגלל אלכוהול, אם תבדקי את האחוזים הם לא גבוהים. כלומר, אם תיקחי את כל תיקי האלימות של בני הנוער שחשודים, אז האחוזים לא גבוהים. אבל אנחנו יודעים ואנחנו עושים פעולות מנע, אנחנו לא מחכים שזה יקרה. לכן, דרך אגב, הסמכויות בחוק האלכוהול הן לשפוך את המשקאות. אנחנו מוציאים את האלכוהול כדי שזה לא יחמיר.

גב' אופירה יוחנן וולק-היו"ר:

לצורך העניין וכדי לסבר את האוזן, אחת הבעיות שקיימות היום, שזה לא חוקי לשתות אלכוהול כקטין. העבירה היא לא על הקטין, הקטין יכול לשתות כמה שהוא רוצה. העבירה היא של מי שמכר.

מר דניאל סימון:

נכון, העבירה היא של הבגיר.

אם אנחנו עוברים לנושא השני, סמי הפיצוציות, שם הבעיה יותר קשה. אומנם התיקון של החוק נתן כלים למשטרה ובדומה לאלכוהול לטפל בסמים. קודם כל, העבירה הפלילית היא לא לצרוך את סמי הפיצוציות, גם אם אתה קטין וגם אם אתה בגיר. אם אתה נתפס עם שקית של 'נייס-גיא' ואתה אומר 'קניתי את זה לשימושי' זו לא עבירה פלילית.

גב' אור ריגר:

בניגוד לסמים קלים, חשיש או מריחואנה.

מר דניאל סימון:

היום אין אכיפה, היום אנחנו יודעים שהאכיפה היא יותר על העבירות הקשות של הסחר. אם אנחנו מדברים על תיקים של סמי פיצוציות, התיקים הם של אלה שמכרו. ב-2013 היו לנו 100 תיקים, ב-2014 היו כבר 197, עלייה של כמעט 100%.

גב' איילה קינדר - עוזרת מרכז קהילה וחברה:

השאלה אם יש יותר, או שאוכפים יותר?

מר דניאל סימון:

כמובן שאף אחד שמוכר, גם אלכוהול, לא יבוא ויגיש תלונה. אלה עבירות חשיפה, אם אתה לא עושה פעילות יזומה כדי לגלות אותם אף אחד לא יבוא ויגיד שבוצעה עבירה.

גב' אופירה יוחנן וולק-היו"ר:

אני ראיתי לא מעט פעמים סטיקרים- 'רוצה נייס גיא? תתקשר', יש פה כבר חוצפה.

מר דניאל סימון:

אני חושב שגם העירייה מעורבת בזה, מוחקים היום את הטלפונים. לפני כחצי שנה היה מבצע לסגור את כל הטלפונים. היו פרסומים באינטרנט, היה כתוב 'סמים בחינם' עם מספר טלפון. עשינו מבצע של ניתוק הטלפונים, וחיפשנו אותם. סגרנו אותם דרך בית המשפט ופרקליטות הצפון בהליך מנהלי ולא בהליך פלילי. כלומר כל הטלפונים היו ללא בעלים, הוציאו צו בצפון. שלחו הודעה לבעל הקו והציעו לו לבוא ולהגיד שהמספר בסדר והוא לא מוכר סמים, אם הוא לא הגיע ניתקו את הטלפון. עם כניסת החוק המאפיינים של מכירת סמי הפיצוציות הפכו להיות כמו של הסמים הרגילים. היום את לא יכולה להיכנס לפיצוציה ולהזמין סמי פיצוציות, הוא לא ימכור לך את זה כי הוא יודע שיהיה לו תיק פלילי. מה שהוא עושה, את מקבלת את הטלפון של המוכר והוא יפגוש אותך באיזו 'זולה' או שהוא יקבל ממך מילת קוד מתואמת מראש, כדי שהוא ידע שהוא יכול למכור לך. או שהוא ימכור לך את זה באמצעות שליח. היום הכול נעשה באמצעות מתווכים, זה לא מה שהיה בעבר, שאתה נכנס וקונה כמו בחנות. לכן המאפיינים הם כמו של סמים רגילים, לדוגמא הסמים הקלים.

גב' מהרטה ברוך רון:

החוק לא מגדיר אותם כסמים.

מר דניאל סימון:

זה מוגדר כסמים. השינוי קיצר את התקופה שאפשר להכריז על החומרים כמסוכנים ואסורים לשימוש. לפני זה היית צריך לחכות לוועדה שתכניס אותם לפקודת הסמים המסוכנים. היום יש גורמים במשרד הבריאות שיכולים להכריז על כך באינטרנט. לדוגמא אם יש 'מבסוטון X', מכריזים שהחומר הזה הוא בניגוד לחוק, ומרגע שמוכרים אותו הוא חומר אסור לשימוש. ואז יש כלים לתפוס. הבעיה היא מבחינת הקטינים ולא הבגירים, כיוון שזו לא עבירה פלילית. לפני זה היית תופס קטין שמשמש בחומר מסכן, היית פותח לו תיק כי בוצעה לכאורה עבירה פלילית, והיית מדווח לרווחה כדי שהוא ייכנס לתוכניות גמילה. בדרך כלל היו סוגרים את התיקים האלה. היום בגלל שזה לא מוכר כעבירה פלילית, לכאורה אין עילה לדווח עליו לרווחה ולתוכניות גמילה. אנחנו המלצנו לשנות את זה בחוק. אני לא אומר שצריך לפתוח תיקים פליליים, אלא שתהיה אפשרות לדווח לרווחה כדי להכניס אותם לתוכניות טיפול.

אופירה יוחנן וולק
חברת מועצת העירייה
יו"ר הוועדה לקידום מעמד הילד

בעיה נוספת, לא מספיק שפותחים תיקים. הדבר האפקטיבי הוא הגשת כתבי אישום. אם מסתכלים על כתבי האישום שהוגשו, הרי שבשנת 2013 הוגשו רק שני תיקים. בשנת 2014 הוגשו 43 תיקים. נכון שזו עלייה, אבל אנחנו רוצים להגיע למספרים גבוהים יותר. ברגע שיש לך סם, אם אתה מקבל חוות דעת והוכחת שהוא סם אתה יכול להגיש כתב אישום. הבעיה היא טכנית ותקציבית, היום המעבדות שלנו עמוסה מאוד והם מטפלים רק בתיקי מעצר, מה שנקרא. כשחוקקו את החוק הבטיחו לתת מכונה אוטומטית לזיהוי חומרים למשטרה ולא קנו, הבטיחו לתת תקנים נוספים כדי לבדוק ולא נתנו. היום יש לנו את התיקים והם מחכים בתור. עד שלא יתנו יותר משאבים ואמצעים לא יוכלו להגדיל את הכמויות של כתבי האישום. אלה יעדים מרכזיים של הנוער והתחנות, ובכל סוף שבוע אנחנו עושים מבצעים לתפיסה.

מר יואב בן ארצי:

קראתי כתבה בעיתון, טענו שהיכולת של המשטרה להתמודד עם סיטואציה של מכירת סמי פיצוציות היא דיי קשה, כי מי שעומד מאחורי כל המכירה הזו הם שני ארגוני פשע גדולים.

מר דניאל סימון:

זה לא סוד, מי ששולט בהפצה של החומרים אלה משפחות פשע. המחיר היום הוא בין 70 ל-150 ₪, תלוי בכמות. אתה קונה סם שהוא לא באיכות גבוהה.

מר יואב בן ארצי:

אתה משלם 7 ₪ ל-100 גרם.

מר דניאל סימון:

לא.

גב' אור ריגר:

אני יכולה לספר כי הלכתי לבדוק. השקית הקטנה עולה 50 ₪, אבל יש בה מספיק ל-8-7 גיוניטים. השקית הגדולה עולה 100 ₪. אף אחד לא חושב שזה חומר איכותי, וזו עוד יותר בעיה כי זה זול ונגיש.

מר דניאל סימון:

זה חומר זול, נגיש ומיוצר בכמויות אדירות. תפסו לא מעט יחידות הרכבה, עם מאות קילוגרמים.

גב' מהרטה ברוך רון:

החומר מוחרם כשתופסים אותו, נכון?

מר דניאל סימון:

אופירה יוחנן וולק
חברת מועצת העירייה
ויו"ר הוועדה לקידום מעמד הילד

זה מוחרס, אין בעיה. אני הלכתי לבית המשפט עם חוצפן, שנתפס לפני ששינו את החוק. תפסו אצלו למעלה מ-100 שקיות. הוא הגיש בקשה לקבל את השקיות בחזרה.

גב' אור ריגר:

לפני ששונה החוק חובת ההוכחה הייתה על המדינה, לא על העבריין. זה העיוות.

מר דניאל סימון:

לדעתי בית המשפט לא היה מחזיר את זה גם אם לא היה שינוי בחוק. אבל לפני כן, אם לא הייתה לך חוות דעת הוא יכול היה להגיד 'מה אתה רוצה? אולי זה סוכר? אולי זה קטורת?'. היום אין לנו בעיה, אנחנו תופסים. הם לא מגיעים לשימועים, לכל אחד יש זכות לבוא ולהגיד שזה חוקי, והקריטריונים בחוק מאוד נוקשים. לדוגמא, כל מה שאתה מוכר, אם לא כתובה הכמות, מי ייצר ומה הרכיבים אז זה חומר שהוא אסור להפצה. אחר כך הוא נכנס לרשימת ההמתנה. אם אתה טוען שזה חומר חוקי אתה צריך להגיע לשימוע. הבעיה עם הכמויות האלה, שאנחנו לא מקבלים חוות דעת בגלל העומס, וההרתעה לא הכי גבוהה. מה גם שאם מדברים על הענישה, היא לא ברמה גבוהה. אולי ישנו את זה. אם מסתכלים על זה בצורה יותר פילוסופית ויותר אמיתית, מישהו יכול להגיד שהמשטרה יכולה להוריד את תופעת השימוש בסמים? לא.

גב' אור ריגר:

גם אין ציפייה כזו. אנחנו לא יכולים למגר את התופעה, אלא להפחית משמעותית.

מר דניאל סימון:

נכון. אם אנחנו מדברים על המכירה בצורה גלויה יש ירידה, היום מוכרים יותר עם שליחים.

גב' איילה קיידר - עוזרת מרכז קהילה וחברה

תמיד ימצאו דרך לעקוף את זה.

גב' מהרטה ברוך רון:

גם באינטרנט מציגים היום.

מר דניאל סימון:

דרך אגב, סוגרים את אתרי האינטרנט. יש כאן עניין של שיווי משקל, תמיד יוכלו להגיד שאם אתה צורך זו עבירה פלילית ואז יהיו יותר תיקים. היום אין עבירה פלילית של צריכה, אם אני תופס מישהו שקנה באלנבי, אם הוא לא בא ואומר לי איפה הוא קנה ומי מכר, אני תקוע. זה בגלל שלא רצו שיפתחו יותר מדי תיקים. זה עניין חברתי וחוקי.

גב' אופירה יוחנן וולק-היו"ר:

אופירה יוחנן וולק
חברת מועצת העירייה
ויו"ר הוועדה לקידום מעמד הילד

תודה רבה דניאל. בבקשה, איילה קידר. תציגי את עצמך קודם.

גב' איילה קידר - עוזרת מרכז קהילה וחברה:

אני אקצר משום שאור ודניאל דיברו על חלק מהדברים.

אני איילה קידר, אני ראש תחום חינוך חברתי במחלקה העל-יסודית של עיריית תל אביב-יפו. בין השאר אני אחראית מכיתות ז' עד י"ב גם לתחום הייעוץ, ביחד עם עוד שותפים, כמוכן אני אציג את כולם. גם רפרנטית צה"ל בתל אביב, גם הנושא של מעורבות חברתית ומועצות תלמידים בתוך בתי הספר. אני אומרת את כל הדברים האלה כי אתם תראו עוד מעט איך הכול בעצם מתחבר.

הצגת הדברים מלווה במצגת

אני לא אחזור על הנחת היסוד שלנו, אלה כל השינויים עליהם אור דיברה. מפה למעשה אנחנו יוצאים לתוכנית. אנחנו כן יוצאים מנקודת הנחה שכל מי שהוא בגיל ההתבגרות הוא בסיכון, אבל זה לא אומר שכל מי שבגיל ההתבגרות יחוה התנהגות סיכונית וזה התפקיד שלנו. יש לנו חמש אבני יסוד של התוכנית בבתי הספר:

1. אנחנו תמיד מתחילים בסקר עמדות של התלמידים לגבי כל נושא, בין אם זה אכזחה או סמים, זה לא חשוב מה.
2. מחקר של מה הם יודעים על הנושא, זה שונה מעמדות. ונתינת מידע נכון.
3. מניעה בראי הבריאות.
4. הבניית מצבים. כשאני אומרת מצבים, הכוונה לכל מיני סימולציות עליהן נדבר.
5. מתן עוגני ביטחון.

גב' אופירה יוחנן וולק-היו"ר:

כאשר מדובר על סמים ואכזחה?

גב' איילה קידר - עוזרת מרכז קהילה וחברה:

על הכול - סמים, אכזחה, פיצוציות, נהיגה. בכל נושא בעצם.

גב' מהרטה ברוך רון:

אני לא הבנתי באיזו מסגרת מתנהלת התוכנית.

גב' איילה קידר - עוזרת מרכז קהילה וחברה:

אני אדבר על זה, איפה זה בא לידי ביטוי.

אופירה יוחנן וולק
חברת מועצת העירייה
יו"ר הוועדה לקידום מעמד הילד

גב' אופירה יוחנן וולק-היו"ר:

איילה מייצגת בעצם את התחום של החינוך הפורמאלי בתוך בתי הספר. בעיניי יש פה בעייתיות, בעצם אנחנו מדברים מכיתה ז' ומעלה, כשהיום אנחנו יודעים בשטח שבכיתה ה' ו' הם כבר נחשפו.

גב' איילה קינדר - עוזרת מרכז קהילה וחברה:

אני אחראית מז' עד י"ב,

גב' אופירה יוחנן וולק-היו"ר:

זה בסדר גמור.

מר דניאל סימון:

גם המשטרה עושה פעילות, מבחינת הגילאים היא נכנסת לחטיבות ולתיכונים, ולא ליסודיים. השאלה היא במה צריך להתמקד.

גב' איילה קינדר - עוזרת מרכז קהילה וחברה:

אני מבטיחה שהכול יהיה ברור בהמשך.

את שאלת לגבי התחומים - אז נתינת מידע אמין על אלכוהול, על כל סוגי הסמים, שתייה מבוקרת והחוק במדינת ישראל. הם מקבלים את כל המידע בכל נושא ונושא. בכל נושא אנחנו חוזרים ומדברים מז' עד י"ב, כל אחד לפי הרמה שלו. מדברים על התמודדות עם לחץ קבוצתי, איך מתמודדים, תחושת שייכות לקבוצה, לקיחת אחריות, איך מתמודדים עם 'כולם' והנושא של הנורמה - 'כולם שותים, כולם עוברים בפיצוציות', ו-לי זה לא יקרה'.

גב' אופירה יוחנן וולק-היו"ר:

מי מעביר את התכנים?

גב' איילה קינדר - עוזרת מרכז קהילה וחברה:

נגיע גם לזה.

עוגני הביטחון - אנחנו לא מדברים על הנושא שלא שותים. אנחנו מבינים שהנוער ימשיך לשתות. הנושא הוא איך אני שותה מבוקר, מה זה לשתות מבוקר. הכוונה בעוגן ביטחון, שאם אתה יודע שחבר שתה אתה לא עוזב אותו לבד כל הערב. גם זה קורה ואנחנו לא יכולים להיות עם כיסוי עיניים, וכן אותה ילדה שתתה במסיבה, ואותו ילד שתה. אנחנו תמיד נותנים את הדוגמא של אותו קצין מיהלום, שהקיא פשוט, וכיוון שהוא נשכב על הגב הוא נחנק. מסבירים למי אני פונה לעזרה באותו רגע, ולמי אני פונה בכלל לעזרה. והנושא שזו לא הלשנה. גם אם אתה יודע שהחבר התחיל לעשן ואתה כן תעשן עם משהו קרוב, עם אדם מבוגר, אתה לא מלשין אתה בעצם מציל אותו בגלל כל ההידרדרות שיכולה לקרות.

אופירה יוחנן וולק
חברת מועצת העירייה
ויו"ר הוועדה לקידום מעמד הילד

גב' אופירה יוחנן וולק-היו"ר:

זה עובד עליכם?

עמית ניסן - יו"ר מועצת הנוער העירונית:

כל מערכי השיעורים האלה? אני מאמינה שאלה מערכי שיעור.

גב' איילה קינדר - עוזרת מרכז קהילה וחברה:

לא רק.

רציתי להציג מה עושים בכל גיל וגיל, על מה המיקוד. זה לא אומר שלא עושים גם את הדברים האחרים. בשכבת ח' זו התמודדות עם לחץ חברתי, כי הנושא של שייכות חברתית והשתייכות, וכל הנושא של החברה, בא לידי ביטוי מאוד בכיתה ח'. בכיתה ט' אלה סכנות סמי הפיצוציות, בכיתה י' אלה הרגלי הבילוי והסכנה להתמכרות. י"א, הנושא של נהיגה, אלקוהול וסמים. בשכבת י"ב נהיגה, סמים וצה"ל. בשכבת ח' מדברים על נזקי העישון, נרגילות וכולי. עוסקים הרבה מאוד בנושא הנרגילות.

גב' אופירה יוחנן וולק-היו"ר:

אם ב-2010 תחת כל עץ רענן בכל גינה ציבורית ראית עשרות נרגילות, היום זה כבר פחות טרנדי.

גב' איילה קינדר - עוזרת מרכז קהילה וחברה:

פה הצלחנו עם ההורים. אחד הדברים שראינו, שהילדים מקבלים את הנרגילות מההורים כמתנה. הורים קנו כי הם לא ידעו שזה מסוכן. אחד הדברים שעשינו אלה סדנאות להורים, ופתאום ההורים קלטו. לכן את זה עוד אפשר לבקר, וזה באמת ירד.

אנחנו מדברים גם על פיתוי ולחץ קבוצתי בגיל ההתבגרות.

בכיתה ט' מתחילים לדבר על נושא הסמים, העמדות בנושא צריכת סמים. מה אתה יודע, מה אתה חושב על. אחר כך כמובן נתינת המידע, והשפעת האלקוהול והסמים על קבלת החלטות. אחד הדברים שנעשים למשל, ואחר כך אני אסביר איך, הם מקבלים משקפים מיוחדים שאיתם הם רואים עד כמה הראייה היא שונה. רוצים להראות להם, זו הראייה שיש כשאדם מעשן, שותה וכו'. על סמי פיצוציות דיברנו. בשכבת י', שוב הרגלי השתייה, הסכנה בשתיית אלקוהול וכולי. בשכבת י"א מאוד שמם דגש על הנושא של נהיגה בשליטה, והנושא של שאלכוהול וקבלת החלטות. שוב, תאונות הדרכים.

בשכבת י"ב שמם דגש על האחריות שלך, הגורם האנושי בתאונות דרכים.

שאלתם איך. אז קודם כל בשיעורי חינוך, דיון עם המחנכים.

אופירה יוחנן וולק
חברת מועצת העירייה
ויו"ר הוועדה לקידום מעמד הילד

דוברת:

אלה מחנכים שעוברים הכשרה?

גב' איילה קיידר - עוזרת מרכז קהילה וחברה:

כן, בהחלט. תיכף אציג את השותפים.

דוברת:

זה בנוסף לתוכניות של קידום הנוער?

גב' איילה קיידר - עוזרת מרכז קהילה וחברה:

כן, בוודאי.

הדבר השני שעושים זה הרבה מאוד משחקי תפקידים, סימולציות, ODT ע"י חברות שונות. כדי שהילדים יבינו באיזה מצבים הם נמצאים. כמו החבלים, אם אתה תלוי אז החברים עוזרים לך, כל המשחקים האלה שאתה נכנס לזה. יש גם צפייה בסרטונים, הצגות, הרצאות, מפגשים עם נגמלים, מפגשים עם הורים שהילדים שלהם נפטרו ממנת יתר, או מה הם עברו בהתמודדות עם בן משפחה שהתמכר לסמים או אלכוהול. יש סדנאות מומחים לתלמידים ולהורים, כשההורים הם ממש חלק ממקבלי הסדנאות, והעצמת מנהיגות נוער של עמיתי סמים.

דוגמא לגופים מומחים, אז יש עדויות מהשטח. סיפור של נגמל כמו שאמרתי, 'אכפת' ו'קידום' שתיכף ידברו. 'אור ירוק לחיים', 'הרשות למלחמה בסמים', 'יסודות' שמדבר על מודעות לסכנות שתייה לא מבוקרת וכולי, קציני משטרה ושוטרים קהילתיים שיש להם תוכניות בתוך בתי הספר, תלמידים מבקרים בבית 'לוינסטיין', אירועי תרבות מונחי פסיכולוגיים, שאלה הצגות וכו' ותמיד מלווה לזה יועצת. אבל כל זה לא שווה שום דבר בלי הפיקוח והבקרה של 'הורים ערים', של 'שיחות ליליות'. יש לנו שלושה גרעיני נח"ל, גרעינים שהם גם משוטטים בלילה, גם מדברים עם הילדים. את הגרעין השלישי שנכנס השבוע אנחנו רוצים להכניס כנראה לימי שני, כי בחמישי ושישי כבר יש. והמון המון אהבה של מורים, שרואים שינויים אצל הילדים. הם צריכים להיות עם יד על הדופק.

השותפים:

- מנהל חברה ונוער, שיש להם תוכנית ליבה מצוינת.
- צוות הייעוץ בבית הספר.
- מורי המדעים. לדוגמא, השנה התחילה תוכנית חדשה של מעורבות חברתית. מעבר ל-60 השעות הפרטניות שכיתות י' צריכים להתנדב, יש גם התנדבות קבוצתית. אנחנו דיברנו עם בתי הספר ודיי לחצנו, והראינו להם למה זה כדאי להם שהמעורבות תצא מתוך מקצועות לימוד. ואז המורה מרוויה, למשל במתמטיקה אם לומדים סטטיסטיקה. יוצאים החוצה, רואים נושא מסוים ואז מעבדים אותו סטטיסטית, ואחר כך יוצאים עם קול קריאה, אז הם רואים פתאום שהמתמטיקה שימושית. כולם יוצאים נשכרים. או למשל בכימיה, הם דיברו על השפעות הנרגילה, והילדים ממש עשו מחקרים בתוך שיעור הכימיה ועם זה הם עוברים באחד מבתי הספר לכיתות ז'-ח', לדבר על הסכנות בנרגילה. אותו הדבר גם במקצועות אחרים.

אופירה יוחנן וולק
חברת מועצת העירייה
ויו"ר הוועדה לקידום מעמד הילד

- הרכזים החברתיים, כמובן, כי זו כל תוכנית הליכה.
- גרעיני הנח"ל.
- נוער וצעירים.

גב' אופירה יוחנן וולק-היו"ר:

השאלה שלי: האם יש איזושהי מדידה והערכה? התוכניות נהדרות, נשמעות מדהים, אבל האם לצורך העניין, נגיד לקחתם מספר בתי ספר או אזור שבו הייתה בעיה של אחוז גבוה של נערים ונערות שצרכו סמים, אלכוהול או נרגילה. ואחרי שנה של עבודה עם בית הספר ועם הילדים יש לנו ירידה לצורך העניין?

גב' איילה קיידר - עוזרת מרכז קהילה וחברה:

אין בית ספר שיש בו יותר ויש בו פחות. מנתונים שקיבלנו, דווקא בצפון ובדרום המצב פחות או יותר אותו הדבר.

גב' אופירה יוחנן וולק-היו"ר:

זה לא עניין של תיוג.

גב' איילה קיידר - עוזרת מרכז קהילה וחברה:

מבחינת המשטרה קיבלנו מידע שהמצב דומה.

דבר נוסף, היה שימוש גדול מאוד בסמים, שמנו את כל יהבנו על הסמים, יש ירידה בשימוש בסמים. להגיד לך שאני חושבת שזה רק מתוך מה שנעשה במערכת החינוך? - אני לא יודעת, ואני חושבת שזו תהיה יהירות. חלק היה גם בגלל העלייה במחירי הסמים והשתייה. אנחנו כן מנסים באמת לאכוף ולהקיף את זה מכל הכיוונים. פעם התקציב של התנהגות בסיכון היה אצלי, וקטונתי. הם המומחים. זה שהשכלנו להעביר את זה, והיום כל בית ספר מקבל תקציב לעבוד עם 'אכפת' מהמחלקה שלנו, זה מתוך ידיעה שהם המומחים ואנחנו חייבים לעשות משהו. הרי כל פעם יש איזו הפתעה, אנחנו חושבים שהכול נהדר ופתאום אנחנו שומעים על מקרים שונים.

גב' אופירה יוחנן וולק-היו"ר:

דברי נציגת הנוער.

גב' עמית ניסן:

אני כן אשמח להגיב על הכול. אני אישית נתקלת בזה בבית הספר שלי, בתיכון חדש - בשיעורים, מסבירים לנו על נהיגה. אנחנו בית ספר שמעורב מאוד בדברים האלה. אבל מדברים שאני שומעת בכיתה ובהתלחשושיות בהפסקות אלה דברים שלא מעניינים אותנו כקבוצת נוער, לשבת ולראות מערך שיעור או הצגה, כי זה התחיל כבר בכיתה ז' באופן רצוף ואני כבר בכיתה י"א וכך זה כל שנה. בעיניי זה מאוד חשוב וזה משהו שיכול להעלות את המודעות לסכנות של הדברים. זה כן מהדהד לנו בראש. אבל יש את הקבוצות שישכילו ויש קבוצות שלא יקשיבו לזה, אין פה קבוצה

אופירה יוחנן וולק
חברת מועצת העירייה
יו"ר הוועדה לקידום מעמד הילד

אחת של נוער שהולכת ועושה, וכולם ביחד מחזיקים באותה הדעה. צריך גם לדעת לפנות לשני הצדדים האלה, וזה משהו שאני לא כל כך רואה.

דוברת:

לא הבנתי, למי לפנות?

גב' עמית ניסן:

בהערכה דיי גסה יש שתי קבוצות. קבוצה אחת של אלה שלא משתמשים ולא מסכנים את עצמם, בוגרים יותר, וקצת יודעים יותר על הנושא. ויש את אלה שיודעים פחות, או שהם יודעים על הנושא ועדיין עושים, והשימוש שלהם הוא זהיר או לא. זו קבוצה מעורבת, שכן כל בני הנוער נמצאים כאן או כאן, ויש עוד הרבה קבוצות קטנות. זה מהילדים הטובים ביותר ומהילדים שפחות טובים, מצטיינים ופחות.

גב' אור ריגר:

קודם כל בואי נתחיל ונאמר, אין ילדים לא טובים.

גב' אירית רגב - מנהל מח' אכפת קידום ילדים ונוער:

אני רוצה רגע לחדד, כי אנחנו משתמשים במושג. את מתכוונת אולי לקבוצות מאותרות, של מי שכבר הודו או שיש ידיעה שהם משתמשים, ושבעצם צריך לעבוד איתם אחרת מאשר עם קבוצות של בני נוער שאולי אף פעם לא השתמשו, הם לא בסיכון הזה בכלל?

גב' איילה קיידר - עוזרת מרכז קהילה וחברה:

בני נוער שאותרו, מטפלים בהם גם פרטנית. זה לא יהיה מול כל הכיתה.

גב' אופירה יוחנן וולק-היו"ר:

בואו ניתן לה לדבר, אני רוצה לשמוע את דבריה.

עמית ניסן:

מבחינת מערך שיעור לא צריך ליצור הפרדה בין שתי הקבוצות האלה, צריך לדבר כקבוצה אחת. אבל תמיד צריך לזכור שיש את שתי הקבוצות האלה, ולא לצאת בהנחה שכולם משתמשים. וגם אלה שמשתמשים ועושים, יודעים לרוב את ההשלכות שלהם.

גב' אופירה יוחנן וולק-היו"ר:

אופירה יוחנן וולק
חברת מועצת העירייה
יו"ר הוועדה לקידום מעמד הילד

אני רוצה להקשות עלייך לרגע. האם המערכים והתוכניות שנעשות, ונכנסות אליכם לכיתות מכיתה ז', אתם מרגישים שהם רלוונטיים אליכם? אתם מרגישים שהם מדברים אליכם? או שלצורך העניין אין מה לעשות, חייבים להיות בשיעור, ותוך כדי הצפייה בסרטון שולחים הודעות בטלפון וממשיכים הלאה.

עמית ניסן:

יש ויש. יש את השיעורים שאפילו לי ספציפית אומרים לי משהו שכבר שמעתי עליו, כל שנה יש עליו הרצאה, אני פחות מתעניינת כי אני כבר יודעת מה אני הולכת לשמוע. אבל אם אנחנו באמת הולכים לראות הצגה בנושא, הרי שזה טיפה יותר מעניין, יש משהו שמושך את העין יותר גם אם זו הצגה של אותו הנושא שכבר דיברנו עליו. צריך לשנות את המערכים, אם זו הרצאה או סרטון, אם זה שיעור חינוך, אם זה דיון או מפגש עם מישהו. גם אם כולם יהיו באותו הנושא, השוני ביניהם.

גב' אופירה יוחנן וולק-היו"ר:

את מדברת על מגוון של אמצעי למידה, לצורך העניין, כדי שזה יעניין ויגע בכולם.

שאלה נוספת - האם כל התוכניות היפות האלה היו בשיתוף הנוער, באיזושהי צורה? מישהו שאל מה מעניין אתכם היום יותר? האם מעניין אתכם לראות משהו דרך סרטון או דרך הצגה. כשאנחנו מדברים על משרד החינוך ואמצעי למידה מגוונים, כשאני באה לדבר עם כל קהל, אני בדעה שאני לוקחת את הנציגים של הקהל ושואלת אותו מה הכי מעניין אותו. בטח ובטח כשאנחנו מדברים עם נוער, שלא משנה כמה אנחנו מרגישים שאנחנו מעורים בחייו ובמה שעובר לו בראש, אני עדיין חושבת ושואלת - האם מישהו לקח את הנוער ושאל איזה אמצעי למידה יהיו הכי רלוונטיים לרובכם? לכולם אנחנו לא נצליח להגיע אף פעם. אני שואלת האם זה נעשה.

גב' איילה קינדר - עוזרת מרכז קהילה וחברה:

אני אסביר. אחד, היום אנחנו כבר מבינים הרבה זמן שהנוער צריך דברים חווייתיים. לכן אמרתי את הנושא של הסרטים, ההצגות וכו'. לא תמיד אני יכולה לשאול את הנוער משתי סיבות. קודם כל, הנושא נכפה עלינו גם ממשרד החינוך וגם משום שאנחנו יודעים שהוא חשוב. יש תוכנית ליבה שהיא מאוד ברורה, היא של משרד החינוך.

דוברת:

אבל הם לא מבקשים לשנות את התוכנית.

גב' איילה קינדר - עוזרת מרכז קהילה וחברה:

כל אותם מומחים, דווקא הם ישבו על המדוכה עם בני נוער, כדי לבנות את הדברים בדרך שהכי טובה לבני הנוער. יחד עם זה, יש גם עניין כספי-כלכלי. סל התרבות שכל תלמיד מביא היום לבית הספר הוא מאוד קטן. מתוך זה, בניגוד לרמת השרון שם יש 94% גבייה, היום הגבייה בבתי הספר היא בין 60 ל-70% ברוב בתי הספר. בבתי ספר קטנים המצב הוא הרבה יותר קשה, משום שאם יש 4 כיתות והרצאה זולה עולה 4,000 ש"ח, תחלקי לפי תלמיד זה יקר מאוד. לכן כדי

אופירה יוחנן וולק
חברת מועצת העירייה
יו"ר הוועדה לקידום מעמד הילד

למנוע את הדבר הזה, שחלק מבתי הספר לא יכולים לשלם, חלק מהדברים נעשים עם 'אכפת'. אנחנו יודעים שהם מקבלים את מה שהם צריכים.

גב' אופירה יוחנן וולק-היו"ר:

אני שואלת משהו אחר, כי לצורך העניין, לכל בית ספר יש גם אופי מסוים.

גב' איילה קינדר - עוזרת מרכז קהילה וחברה:

הרכז החברתי מחליט, עם או בלי התלמידים.

גב' אופירה יוחנן וולק-היו"ר:

הרכז החברתי עם התלמידים מחליטים? תוכנית הליבה קיימת, ואז הם מחליטים אם ייקחו הרצאה או הצגה?

גב' איילה קינדר - עוזרת מרכז קהילה וחברה:

כן. יש רכז חברתי שישתף את מועצת התלמידים או את בני השכבה, ויש רכז חברתי שלא.

גב' אופירה יוחנן וולק-היו"ר:

יש כאן את נציגי המועצה, האם אתם מכירים את זה? האם באמת יש איזשהו שיתוף פעולה אתכם בנושאים הללו?

עמית ניסן:

אני לא יודעת, אצלנו בבית הספר זה יותר עובר דרך כל הרכזים החברתיים ופחות דרך התלמידים. לפעמים זה לטובה ולפעמים פחות. הנושא הענייני, איך להעביר לנו, אבל התוכן עצמו זה משהו שהמורים צריכים להיות אחראיים עליו.

גב' אופירה יוחנן וולק-היו"ר:

אני מפרידה שכן התוכן הוא תוכן שלא יוחלט על ידכם. מבחינתי, מה שחשוב בעיניי, זה שאתם תחליטו איך יעבירו לכם את זה.

עמית ניסן:

אני מסכימה איתך, פחות נתקלתי בזה.

גב' איילה קינדר - עוזרת מרכז קהילה וחברה:

אני מתנצלת, בקטע הזה אני לא מסכימה תמיד. אם תגידי לי בטיול שנתי לשתף את הילד איזה טיול ולאן ללכת, או איזה דברים לעשות בטיול השנתי - אני אגיד לך שאת צודקת. פה, בדברים האלה, שזו התנהגות סיכונית שיש דברים שאנחנו רוצים להגיע, ולא תמיד הילד יכול לדעת באיזו דרך היא הדרך הטובה ביותר, כדי שהוא יקלוט את העניין, לא תמיד הוא יכול.

גב' אופירה יוחנן וולק-היו"ר:

אני לא אמרתי שהם יחליטו, אלא שיקשיבו להם. אם אנחנו נקשיב להם אנחנו נצליח יותר בעיניי. כן אביטל.

גב' אביטל גבאי:

את יכולה לשאול אותם בסוף השנה, כדי לדעת מהי האפקטיביות.

גב' אופירה יוחנן וולק-היו"ר:

יש פידבקים בסוף השנה?

גב' איילה קיידר - עוזרת מרכז קהילה וחברה:

רוב בתי הספר כן מעבירים משובים על שיעורי החינוך.

גב' אופירה יוחנן וולק-היו"ר:

ואז עושים תיקון לצורך העניין?

גב' איילה קיידר - עוזרת מרכז קהילה וחברה:

אין ספק.

גב' אורית חפץ:

עד היום הקהילה המדעית לא הצליחה להגיע למסקנה מה מונע מבני נוער התנהגות סיכונית כזו או אחרת. האם הדיבור על הנושא וחשיפת היתר של הנושא היא זו שדווקא מונעת, או להיפך, היא דווקא זו שמסקרנת את בני הנוער לגלות ולהתעניין, מהו הדבר שכל כך אומרים שהוא נורא ואיום. אנחנו רואים את זה לא רק בתחום של שימוש בחומרים מסוכנים, אלא גם באנורקסיה נרבוזה או באובדנות. ואני חושבת שעוד לא הצליחו להשכיל לפתח את הגנום הזה - האם נכון לדבר על הסכנה, האם יש לזה השפעה חיובית או דווקא הרסנית. אני חושבת שאנחנו כל הזמן עושים ניסוי וטעייה, ובודקים את עצמנו. כל הזמן משנים את הכיוון בהתאם למה שאנחנו רואים.

מר יואב בן ארצי:

אני מצטרף לדבריה של עמית ורוצה לחלק את הכיתה לשלוש קבוצות. קבוצה אחת של כאלה שמשתמשים, ופעולות המניעה הללו לא תעזור להן. קבוצה שנמנעת, והפעולות האלה לא נוגעות בהן כי הם גם לא יגעו בסמים, בגלל המשפחה, הגנטיקה ואלף ואחד דברים שיכולים להסביר את זה. ויש את קבוצת הביניים, שנמצאים על הגדר ומתלבטים. אני מתחבר למה שאורית אומרת עכשיו, לפצח האם באמת מעירים שם 'דובים מתים' או לא - זו שאלה גדולה. אני בהבנה, ולצד תחושה, וזה ברמה של הרשות הלאומית ולא ברמה העירונית, נראה לי שיש סוג של חוסר

אופירה יוחנן וולק
חברת מועצת העירייה
יו"ר הוועדה לקידום מעמד הילד

אונים בקהילה הטיפולית מדעית המובילה, ויורים לכל הכיוונים. יורים, אבל לא עוקבים אחרי הירייה הזו. אין מחקרים שנעשים בצורה מסודרת, שמנטרים - האם תוכנית כזאת עושה יותר או פחות. אין מחקרים נקודתיים ובוודאי שאין מחקרי אורך. לדעתי אנחנו דיי יורים באפילה ולא קולעים לרצפטורים האמיתיים של בני הנוער, של אותה הקבוצה שאמורה להקשיב לנו. האם זה חודר, עובר ונוגע בהם או שלא.

אחד הדברים שנורא מאפיין את גיל ההתבגרות זה חיפוש ריגושים, אז בואו נעבוד על הרצפטור הזה בהפוך על הפוך. זאת אומרת, ניתן להם תוכנית שבין היתר יגרו אותם לחשוב, להתאמץ, להתדיין, לגעת באופן הזה. קל נורא לומר את זה כי אני לא עוסק עם בני נוער אז תמיד מהצד הרבה יותר קל להגיד. אבל נראה לי שאנחנו באמת לא פיצחנו את הגנום הזה ואנחנו די מגששים באפילה.

גב' איילה קינדר - עוזרת מרכז קהילה וחברה:

לכן משתמשים בסימולציות ו-ODT וכל הדברים האלה הכי מדברים אליהם.

גב' אופירה יוחנן וולק-היו"ר:

רונה תגיב, ואחרי זה נציג 'אכפת'.

גב' רונה ריימן:

למי שלא מכיר אותי, אני רונה, אני המנחה של מועצת הנוער העירונית מהמחלקה לנוער וצעירים. אני מתחברת מאוד למה שאמרתם, ואני רוצה לשתף אתכם במשהו שהמועצה חשבה ומנסה להניע. אני חושבת שאי אפשר לפצח גנום, כי יש הכול מהכול. כל מה שמניתם קורה. יש את אלה שאם ידברו איתם הרבה זה יגרה להם את יצר הסקרנות, יש כאלה שזה יעורר אצלם רתיעה. אי אפשר לדעת. אני חושבת שלירות לכל הכיוונים, הייתי מנסחת את זה אחרת- זה פשוט לכסות את כל השטח. וזה בסדר גמור, ויש כאלה שזה יפגע בהם, ויש כאלה שזה יפגע בהם. ככל שננסה להשתמש בדברים, שצריך לבדוק אם הם אכן יעילים, אז אנחנו באמת נצליח להגיע לאחוז הכי גבוה של בני הנוער. אני רוצה בהזדמנות זו לשתף אתכם ולהביא לכם בעיה, צורך, שהמועצה העלתה ודיברה עליו. לדעתם חלק מהסיבות שבני הנוער נגררים להתנהגות כזו סיכונית שכוללת ישיבה בגינות, שתיית אלכוהול וכו', זה בגלל שעמום או חוסר תעסוקה. בעיר כמו תל אביב-יפו שהיא מאוד מוכוונת צעירים, שהמועדונים, המסיבות וכל הבילויים הם לגילאים שהם לא נוער - מסתובבים ברחוב. אני נולדתי וגדלתי פה בתל אביב, למדתי בגימנסיה, גרתי ברמת אביב. תמיד אמא שלי הייתה אומרת לי- 'מה את עושה כל כך הרבה? את סופרת בלטות? מה יש לך לעשות ברחוב'. זה מה שעושים, מסתובבים ברחוב, מסתובבים בגינות, יושבים כל החברה ביחד. נחזור לענייננו, שבעצם המועצה הציעה להגביר את כמות הפעילות בערב, בחמישי ושישי, שלנוער יהיה מה לעשות. לא במקומות כמו 'המוסד', שזה מקום פרטי שאין לנו שום נגיעה אליו. אלא מקומות עירוניים, שלפי דעתנו צריכים להיות מחולקים מבחינה אזורית של צפון, מרכז ודרום, כדי שלא תהיה בעיה של תחבורה. ולספק להם שם פעילות, וזה יכול להיות גם שהנוער מעסיק את עצמו. תמיד צריך להיות שם מבוגר אחראי.

אופירה יוחנן וולק
חברת מועצת העירייה
ויו"ר הוועדה לקידום מעמד הילד

גב' אופירה יוחנן וולק-היו"ר:

אבל יש 'מנשים'.

רונה ריימן:

נכון, אבל ה'מנשים' הם קודם כל מוכוונים למי שנרשם אליהם, זה בסגנון של מה שאנחנו אומרים, אבל הם עדיין לא נותנים את המענה. הם לא פתוחים בשעות שבין 10 ל-2 בלילה.

אופירה יוחנן וולק-היו"ר:

התפרצות לדלת פתוחה, כבר הרבה מאוד זמן אני מנסה, כפי שגם אפשר להעיד.

רונה ריימן:

נשמח להיפגש איתך גם כדי לקדם את הרעיון.

גב' אופירה יוחנן וולק-היו"ר:

יש להם רעיונות קונקרטיים?

גב' אור ריגר:

כן, הציגו את זה בכנס. הקרנה של סרט אחת לחודש בכל שכונה.

רונה ריימן:

יש הרבה רעיונות שעלו, אנחנו נשמח לשתף את זה לאו דווקא כאן, אבל להעביר לכם את כל הדברים.

גב' אופירה יוחנן וולק-היו"ר:

אנחנו נייצר פגישה ונתחיל לקדם את הנושא. אני חושבת שזו אחת הסיבות המרכזיות לייצר את השיח גם על אלכוהול, כי בעצם בחשיבה שלנו אחת הסיבות ללכת למקומות האלה היא שעמום. מהסתובבות שלי בלילה, ואני עושה את זה הרבה, אני רואה ילדים ונוער משועממים, בגינות. באמת חשבתי לנסות ולייצר איזשהו שיח עם הנוער כדי שיתן תשובות.

גב' תמי הורוביץ-מדריכה ברשת החברתית:

הערה קטנה על פיצוע הגנום, וגם ביחס למה שרונה ועמית אומרות פה. אני מרגישה שאני שייכת יותר לעמית, וגם חושבת על עצמי בתור נערה מתבגרת ולא יזו קבוצה הייתי שייכת מבין שלושת הקבוצות שהועלו. אני אומרת לעצמי, איך אנחנו נפצח את הגנום שלנו, על איך אנחנו מצליחים להיות פחות מנותקים. השיח הזה שאנחנו כולנו פה מדברים 'עליהם', אני לא יודעת. דיברתי עם פעיל באיזו עמותה והוא אמר לי 'תקשיבו, אתם לא מבינים על מה הם מדברים. הם מדברים אחרת מכם, הם עובדים אחרת מכם, הראש שלהם במקום לגמרי אחר'. אני בתור בן אדם מבוגר, אני לא

אופירה יוחנן וולק
חברת מועצת העירייה
יו"ר הוועדה לקידום מעמד הילד

בטוחה שאני יודעת על מה הילדים, נערים, מתבגרים ומתבגרות האלה חושבים. וזה משהו שצריך לפצח. השאלה איך אני מצליחה להבין אותם. יש בינינו פער עצום, והפער הזה הולך וגדל.

דוברת:

זה בעצם הנושא של הורים ומחנכים. זה מה שבעצם עושים עם 'הורים ערים', זה משפיע גם על בני הבית של ההורים עצמם. זה אחד המפתחות, בין היתר. כשילד יוצא, מתי הוא יוצא, איך הוא מריח כשהוא חוזר הביתה.

גב' תמי הורוביץ:

אני חושבת על אמא שלי, מה היא לא ראתה כשאני הייתי נערה.

גב' אופירה יוחנן וולק-היו"ר:

תמי, תציגי את עצמך.

גב' תמי הורוביץ:

אני לא עובדת עם נוער באופן ספציפי, אני מקווה שבעתיד אולי כן. אני עובדת ברשת החברתית בכפר שלם, אנחנו עובדים עם ילדים בבתי הספר היסודי. בתור מדריכה חברתית בשטח אני רוצה מאוד להעיד על עצמי, בתור אדם שיועד לדבר עם ילדים ועם נוער. כשאנחנו אדם אמר לי 'תקשיבי, את חושבת שאת יודעת לדבר, אבל את לא'. אמרתי לו 'מה פתאום, אני יודעת'. אז הוא כל הזמן שאל אותי על מושגים ודברים שונים, ואני חושבת על עצמי כאשת שטח, אני מסתובבת, אין לי משרד, אני בגינות. ואני לא יודעת כלום, הם יודעים דברים. 'הם', אני לא מרגישה אפילו נוח להגיד 'הם'. הם יודעים דברים אחרים.

גב' אופירה יוחנן וולק-היו"ר:

גם 'הם', זו לא מקשה אחת.

גב' טלי פרץ:

יש מגוון של בני נוער, כמו שיש מגוון של אנשים מבוגרים. יש את הנוער שהוא בסיכון, והעבודה איתו היא אחרת. בתוך אחת שבאה מהשטח בעברי, כשעבדתי בתוך בתי ספר, והייתי יותר מבוגרת מהילדים אבל ידעתי לדבר בשפה שלהם וכן להביא את הדברים שעניינו אותם. ולא תמיד זה יעניין את כולם, גם את הנערים בסיכון. אם תביאי להם את התוכנית הכי מגניבה וכולם יחשבו שזה מהמם, יהיו כמה שיחשבו שאת חופרת להם וזה לא מתאים להם. אני חושבת שהמסר שצריך לעבור, זה הנושא של המחנכים, למה אנחנו מחנכים ילדים. המקום הזה, שאנחנו יכולים לשמוע גם כשמישהו התנסה במשהו, אז כשהוא יבוא למבוגר אז לא יכעסו עליו ויגידו לו כמה הוא נורא, אלא יקבלו וכן ינסו לעבוד איתו. אני חושבת שחייבים להתייחס, זו אוכלוסייה אחרת. נוער בסיכון זו אוכלוסייה אחרת, נוער נורמטיבי זו אוכלוסייה אחרת. אני לא אוהבת לעשות את ההפרדות האלה, אבל בעבודה איתם רואים את השוני. כמו שעמית אומרת 'לא בא לנו לשמוע בכיתה ז'-י"א על הסמים האלה, נהיגה בשכרות, כנער מתבגר שמבין את הסכנות

אני כבר לא שם'. אני חושבת שמה שאנחנו צריכים להשכיל, זה לחזק את ההתנהגויות החיוביות בגילאים הצעירים. אנחנו משקיעים כל כך הרבה כסף אחרי, ואם היינו עושים את זה ביסודי אולי אחרי זה יכולנו לעשות משהו אחר.

גב' ברוריה זלצמן:

אני רוצה להאיר את זה מזווית נוספת. במידה מסוימת אני כן קצת מתחברת למה שתמי ועמית אמרו. בעיניי, הדיאלוג היה מרתק. עמית אמרה כאן משהו, אני לא בטוחה שאיילה הקשיבה עד הסוף, ומיהרה להיכנס למגננות. זה משהו שמאוד מאפיין, אולי את מערכת החינוך במיוחד, הגם שאני לא יודעת.

גב' אופירה יוחנן וולק-היו"ר:

אני חושבת שזה מאפיין אותנו כמבוגרים וכבעלי מקצוע. אנחנו אומרים 'אנחנו יודעים הכי טוב, הם נמוכים, הם יודעים פחות טוב'.

גב' ברוריה זלצמן:

לדעתי המסר של עמית היה פשוט מאוד. נכון שניתחת את זה בצורה מובנית ומושכלת, אבל בגדול עמית אמרה 'בואו תדברו איתנו, בואו תתייעצו איתנו'. זה מה שהיא אמרה. ופתאום הררי הררים של מילים, במקום באמת לשאול את עצמנו. בסך הכול עמית אמרה דבר נורא פשוט ובסיסי. יכול להיות שבתנ"ך אי אפשר להתייעץ איתם, ויכול להיות שאיך ללמד מערך של היסטוריה אי אפשר להתייעץ איתם.

דוברת:

יש פה עניין שאנחנו כל הזמן בודקים איפה אנחנו לא בסדר.

גב' אופירה יוחנן וולק-היו"ר:

זה לא עניין של בסדר או לא בסדר, זה עניין של הקשבה. אנחנו מפספסים ככל שאנחנו מתבגרים.

גב' דורית הינדי:

אי אפשר להתעלם גם מזה שאנחנו אנשי מקצוע. כאנשי מקצוע אנחנו יודעים שחלק ניכר מאלה שמשתמשים בסמים ובחומרים פסיכואקטיביים, זה בא לענות על בור עמוק אצלם בנפש.

מר יואב בן ארצי:

לאו דווקא.

גב' דורית הינדי:

בחלק מהמקרים, לא בכל המקרים. לפחות אלה שהופכים את זה לקריירה, אני לא מדברת על שימוש אקראי, שימוש מתוך סקרנות.

אופירה יוחנן וולק
חברת מועצת העירייה
יו"ר הוועדה לקידום מעמד הילד

גב' ברוריה זלצמן:

עיקר השימוש הוא שימוש אקראי.

גב' דורית הינדי:

יש את מי שמנסה פעם-פעמיים וממשיך הלאה, ויש מי שזה הופך להיות דרך חייו העיקרית. הוא הופך להיות מכור לסמים ואלכוהול. אלה האנשים שאנחנו מכירים אותם היטב ומטפלים בהם במחלקה, במנהל לשירותים חברתיים. אלה האנשים, שכשאנחנו בודקים את הפרופיל הנפשי שלהם אנחנו רואים שהם גדלו עם חסר ענק, עם פגיעה ראשונית כזו או אחרת, ולא נפתח את הפרופיל הנפשי שלהם פה. אבל ברור שהשימוש בחומר עבורם היווה איזה תיווך לטיפול עצמי לסבל וכאב בלתי ניתנים להכלה. אנחנו כאנשי מקצוע לא יכולים להתעלם מהמידע הזה ולהגיד 'אוקי, רק נשאל אותם מה טוב בשבילם'. אנחנו כאנשי מקצוע צריכים לדעת לזהות, לטעמי, מיהם בני הנוער שהם בסיכון לפתח את השימוש האקראי לשימוש קבוע, ובכך להרוס את חייהם עד כדי התרסקות. לכאלה אנחנו צריכים להציע לא רק תוכניות מניעה, אלא ממש תוכניות טיפול, תוכניות שיקום. כי אנחנו יודעים לצערנו, שנער צעיר שהשתמש בסמים ואחר כך יהפוך להורה משתמש בסמים, הוא גם יסכן את ילדיו ואת הדורות הבאים. בגלל זה אני אומרת שאולי עוד לא השכלנו לדעת איך לעשות את זה בצורה המיטבית, שמצד אחד תיתן את המידע לבני הנוער, בין בשיתוף איתם בתוכנית ובין שלא, אבל עדיין יש לנו אחריות לדעת ולגלות מיהם האנשים שלא ידרדרו ויישארו שם כל הזמן.

גב' מהרטה ברוך רון:

מדברייך זה נשמע כאילו שיש מאפיין מאוד ספציפי של משתמשים, שרק הם הבעיה. אנחנו יודעים הרי ששימוש בסמים רווח בכל השכבות, וחלק מאלה שנופלים לסמים הם דווקא מתוצאה של לחץ חברתי.

גב' דורית הינדי:

אבל אנחנו יודעים מי נשאר עם זה אחר כך.

גב' אופירה יוחנן וולק-היו"ר:

אנחנו לא מדברים פה על אלה שהולכים לעשות מזה קריירה, אנחנו מדברים בעיקר על רוב בני הנוער, וכל הסטטיסטיקות מדברות איתנו על זה שהם מתנסים. אני תמיד אומרת שצריך לזכור בראש, שגיל ההתבגרות עובר גם מתישהו. אני חושבת שרובנו התנסינו בדברים כאלה ואחרים בגיל ההתבגרות שלנו, שלא היו טובים.

מר יואב בן ארצי:

אין שחור ולבן, ואני חושב שלהקשיב זה משהו מאוד משמעותי. מה אנחנו עושים עם ההקשבה הזו, זה הדבר השני. אפשר לקבל את כל הדברים ולציית, אפשר לקבל רק חלק מהם ולשלב אותם בתוכניות המניעה. אבל ההקשבה, להיות איתם בקשר, ליצור קבוצות מיקוד ולהבין מה הצרכים, או כמו שנאמר פה, הרצפטורים. על מה זה עונה להם יותר או

אופירה יוחנן וולק
חברת מועצת העירייה
יו"ר הוועדה לקידום מעמד הילד

פחות, זה בסיסי, אי אפשר להתעלם מזה. זה לא אומר שאין לנו דעה מקצועית, אבל לשמוע ולהקשיב לפחות זה המינימום.

חשוב לי להגיד, את מציגה כאן גישה מסורתית מדי ופחות רלוונטית לתקופה הזו. אני מכנה את התקופה הזו, תקופה שהיא הרחבה של כל הטווחים. גם של סוגי החומרים, גם של גיל השימוש שהולך ויורד, גם הקהלים השונים. אני לא מקנא באנשי מניעה כי אני לא הייתי עומד במשימה הזו, אני אומר בצורה הכי כנה. אנחנו חיים בכפר הגלובלי, הגדול. יש את השיח בנושא של הלגליזציה והקנאביס הרפואי, החבר'ה האלו שומעים את הכול, הם יודעים אפילו יותר מאיתנו. איזה מסר אנחנו מעבירים להם בתוכניות מניעה? אני רוצה להבין מה המסר שאנחנו מעבירים להם בתוכניות המניעה, ואני לא מצליח לגבש אותו. אז אני אומר עוד פעם, בצורה הכי ברורה, אני לא הייתי יכול לעמוד מול כיתה היום ולהעביר מסר בנושא מניעה, ממש לא. כל שימוש היום הוא מסוכן, לכן האחריות שלנו היום היא פי מונים בנושא הזה.

גב' ברוריה זלצמן:

אני מרגישה שיש כאן עוד מרכיב. אני שוברת את הראש איך להעביר את המסר ולא כל כך הולך לי. מה דעתך לעמוד לפני כיתה, ואתה אומר להם 'אני רוצה לדבר על סמים, אני רוצה להעביר את המסר לגבי הסכנה. בואו תגידו לי אתם, איך אתם רוצים שאני אדבר על זה. תגידו לי אתם, איך מתאים לכם לדבר על זה?'. אני רואה הרבה פעמים מצב שברגע שאדם מגיע לכיתה ואומר לה את זה, ברגע זה אני לא מדברת יותר כי הם מדברים והם עושים את העבודה. וזו הנקודה, אני מרגישה שכן מתפספס משהו. כולנו כאן שוברים את הראש איך לטפל ואיך לדבר ולהעביר את המסר, כאשר בעצם אומרת לך עמית 'תשאל אותנו, תשאל אותי'.

מר יואב בן ארצי:

אני מסכים עם עמית. אני אומר עוד משהו אחד, כמבוגר אחראי יש לנו אחריות להעביר מסרים חשובים, בצורה מסודרת ולהעביר גם מידע.

גב' אור ריגר:

גם לנו כמערכת, שתהיה אחידות במסרים.

גב' מהרטה ברוך רון:

יואב, אתה חושב שלנוער חסר מידע?

דוברת:

השאלה אם המידע שמועבר הוא נכון.

מר יואב בן ארצי:

צריך להעביר עמדה ומידע.

אופירה יוחנן וולק
חברת מועצת העירייה
יו"ר הוועדה לקידום מעמד הילד

עמית ניסן:

אני רוצה להגיב על כמה דברים שנאמרו. כן צריך ליצור את השיח, לא 'עליהם' ולא 'הם', אלא כן 'איתם'. כי אי אפשר להחליט מלמעלה, זה כמו שאני אחליט בשביל רונה מה היא תלבש היום. אני יכולה להגיד לה מה צנוע בעיניי ומה לא, אבל אני לא יכולה להחליט בשבילה בדיוק איזה צבעים ואיזו טקסטורה, היא תצטרך בסופו של דבר להחליט את ההחלטות שלה לבד ואנחנו נצטרך לעבוד על זה כצוות.

גב' אופירה יוחנן וולק-היו"ר:

סליחה שאני עוצרת, עמית לא מייצגת שום נוער מסוים, היא מייצגת את כל הילדות והילדים. כל ילד שתתני לו את ההזדמנות לדבר ותקשיבי לו, ולא תשפטי אותו, הוא ידבר איתך.

גב' טלי פרץ:

יש לה הרבה עמדות, אבל יש הרבה נערים בגיל שלה שעוד לא גיבשו לעצמם את העמדה, והם כל הזמן בחיפוש.

גב' אופירה יוחנן וולק-היו"ר:

וזה גם בסדר. למה שאלתי אותה אם יש לה הצעות קונקרטיות? כשאני מסתובבת בלילה בגינות ורואה את הנערות והנערים ששונים ומעשנים, אז שאלתי מה אני יכולה לתת להם כדי שלא תסתובב עכשיו ותשב פה ותעשן או תשתה עד שאתה מתעלף? תן לי אלטרנטיבות, תגיד לי מה האלטרנטיבות שאתה היית רוצה, שתשתמש בהן, ואני אנסה לייצר אותן. לא מעט נערות ונערים אמרו לי 'לא יודע, אין לי מושג'. אני פה, זה כרגע מה שמעניין אותי. אבל בכל זאת אני כן חושבת שעמית ונערות ונערים כמוה, שיכולים לתת לנו איזשהן אלטרנטיבות שיאספו חלק מהם, אנחנו כבר 'בדרך המלך' אל משהו אחר. אני רוצה שהם יתנו לי את האלטרנטיבות, לא שאני אחליט בשבילם. יש אלטרנטיבות, ותיכף גם אתם תספרו מה קורה אצלכם. אנחנו יודעים שיש בעיר לא מעט פעילויות לנוער, וכמו שנאמר כאן, למשל המנ"ש שזה מרכז נוער שכונתי, הוא נסגר ב-21:00. הם לא הולכים לישון בשעה הזו, הם לא ילדים קטנים.

גב' דורית הינדי:

אבל אופירה, אצלנו למשל פתוח עד 22:00 ומבחינתם אם תפתחי עד 2:00 הם יישארו שם גם עד 2:00. אבל יש איזושהי אווירה חינוכית, שאני חייבת לסגור מתישהו. אבל אם זה היה פתוח ביום שישי, הם היו שם במקום להסתובב ברחובות והם אמרו את זה. הם מוכנים אפילו שיהיה שם מבוגר משמעותי, שיכולו להיות בשיח אתו.

גב' אופירה יוחנן וולק-היו"ר:

זה ברור לחלוטין שימי שישי בערב זה אחד הלילות הכי קשים והכי בעייתיים, וחמישי לא פחות. אבל אם נלך על ימי שישי, שזה הקלאסי, כי יש תכונים שלומדים בשישי וחלק שלא. בסיכומי של יום, אני חושבת שאנחנו צריכים להיות בשעות שהם נמצאים. האמירה החינוכית לא תעזור, אם את שואלת אותי, אני חושבת שכל הילדים עד גיל 12 בשעה 20:00 הם צריכים להיות בבית. אני מהמחמירות, אני חושבת שהם צריכים להגיע הביתה, לאכול ולהתקלח וללכת

אופירה יוחנן וולק
חברת מועצת העירייה
יו"ר הוועדה לקידום מעמד הילד

לשון, כי למחרת יש לימודים. אבל אני לא יכולה ללכת נגד הזרם כי הם בחוץ. ואם הם בחוץ אז אנחנו צריכים להיות איתם שם, ולא להשאיר אותם לבד כדי שהם יכוונו את עצמם למקומות הלא טובים בעינינו. אם הם מ-21:00 עד 2:00 בחוץ, אני צריכה להיות בשעות האלה בחוץ, ולא להגיד להם 'אוקי, בואו, אני עושה לכם פעילות מ-16:00 עד 20:00'.

גב' דורית הינדי:

זה בסדר, אבל יש איזו אמירה של בית שיגיד 'את נותנת הזדמנות לילד שלי לא להיות בבית, כי את משאירה את המקום פתוח'. אני לא יכולה להיות חלק מזה.

עמית ניסן:

אבל זה לא להיות בבית, זה להיות ברחוב, כי הם יוצאים.

גב' אופירה יוחנן וולק-היו"ר:

הילדים בכל מקרה בחוץ, וגם ההורים צריכים להבין. מה זה 'צריכים להבין'? הרי הם יודעים שהילד שלהם לא נמצא.

גב' דורית הינדי:

אבל הם לא רוצים שאני אתן להם אלטרנטיבה לא להיות, הם רוצים שהוא יחזור הביתה.

גב' אופירה יוחנן וולק-היו"ר:

אבל הוא לא חוזר הביתה, ואנחנו לא מחזירים אותו.

גב' דורית הינדי:

בגלל זה אנחנו נמצאים שלוש פעמים בשבוע בגינות בלילה, ורואים אותם. והם היו מעדיפים להיות בתוך מקום סגור שגם נותן להם לשבת, וקפה, וטלוויזיה.

גב' אופירה יוחנן וולק-היו"ר:

מצוין. אז אי אפשר להיות צבועים ולהגיד 'את נותנת לילדים שלי אלטרנטיבה ובגלל זה הם בחוץ'. לא, כי הילדים בכל מקרה בחוץ עד השעה 2:00, אז לפחות שיהיה מבוגר אחראי שיתכל עליהם.

גב' דורית הינדי:

אני מסכימה. האוכלוסייה שלנו ברחובות.

גב' אופירה יוחנן וולק-היו"ר:

זו לא רק האוכלוסייה שלכם.

אופירה יוחנן וולק
חברת מועצת העירייה
ויו"ר הוועדה לקידום מעמד הילד

גב' דורית הינדי:

הילדים מנתבים את עצמם ואני מניחה שלמנ"שים מגיעה אוכלוסייה אחרת.

גב' אופירה יוחנן וולק-היו"ר:

אבל גם האוכלוסייה של המנ"שים מסתובבת בחוץ אחרי 21:00, כשהוא נסגר. הם יושבים בגינות, אני יכולה להבטיח לך את זה מניסיון. אורית, בבקשה.

גב' אירית רגב - מנהל מח' אכפת קידום ילדים ונוער:

מצגת מלווה בשקפים

אני אנסה לתת חלק מהתשובות לשאלות הגדולות שנשאלו כאן, ברמה של איך אנחנו מתייחסים לנושא של המניעה. אנחנו לא רואים בזה חזות הכול, זה לא מה שיציל את העולם, אנחנו לא חושבים שיש פתרון קסם. אין תרופה או גלולת פלא שתמנע לחלוטין את העניין. אבל מדובר בתחום שהושקעה בו הרבה מחשבה, כדי לזקק את מה שאנחנו כן יכולים לתת וכן יכולים לעשות. הגישה של מניעה מדברת על למנוע את קיומו של מצב מלקרות, זה הרעיון. יש כל מיני סוגים של קבוצות שאליהם אנחנו מתייחסים ומייחסים, ומנסים לבנות דברים מותאמים לסוגים שונים של קבוצות. אני אציג אותנו, אנחנו מחלקת 'אכפת', אנחנו חלק מהאגף לחינוך על-יסודי וקידום ילדים ונוער, מנהל החינוך בעיריית תל אביב. המחלקה שלנו מהווה רצף למערכת הפורמאלית, אנחנו מתעסקים אומנם בחלק הבלתי-פורמאלי, אבל גם בתוך החלק הבלתי-פורמאלי יש לנו הרבה ממשקים וחיבורים צמודים לחלק הפורמלי. לצורך העניין, המחלקה שלנו מכילה שלושה תחומים עיקריים:

1. תחום המניעה עליו אני אמונה. נוסף על הנושא של תוכניות המניעה, תיכף אתמקד עליהן, היא מכילה את הנושא של הביקור הסדיר בבתי הספר, לזהות את אותם הילדים שהסימפטום הוא אי-ביקור סדיר במערכת, אבל מה שקורה בפנים זו בעיה או מצוקה שמובילה ילדים לא לבקר בבית הספר. על הרצף יש לנו את הנושא של מועדוניות לילדים בסיכון, לילדים ממשפחות קשות, רב בעייתיות עם קשיים גדולים, עם קשיים בתפקוד ההורי. כשמנסים לתת מעטפת מיטיבה או לנסות לדמות בית מיטיב שייתן בדיוק את אותם גורמי חוסן לילדים לעשות את הבחירות הנכונות, ואולי למנוע או לצמצם את מצבי הסיכון בחיים שלהם. את הנשירה, את היכולת שלהם להשתלב בחברה טוב יותר, זה חלק מהעניין. ועוד חלק מהרצף בתוך נושא המניעה, עליו תיכף נתמקד, זה כל התחום של תוכניות מניעה לכלל הילדים. זה נמצא בפריסה רחבה מאוד, החל במערכת הפורמאלית בכל בתי הספר התיכוניים בעיר תל אביב, וכל בתי הספר תלת-ארבע שנתיים, גם השש שנתיים.

דוברת:

מה זה בתי ספר תלת-ארבע שנתיים?

גב' אירית רגב - מנהל מח' אכפת קידום ילדים ונוער:

זה נקרא פעם 'הזדמנות שנייה'.

גב' אופירה יוחנן וולק-היו"ר:

אלה ילדים שנפלטו מהחטיבות, ואז יש להם את האפשרות להזדמנות שנייה בבתי ספר מקצועיים.

גב' אירית רגב - מנהל מח' אכפת קידום ילדים ונוער:

יחידת המניעה היא תחום אחד.

יחידה נוספת בתוך המחלקה -

2. תחום קידום נוער- עוסק בבני נוער שכבר נשרו מהמערכת הפורמאלית, הם נמצאים בקצה הרצף מבחינה מערכתית, שזקוקים לשירותים ייחודיים, מיוחדים, כדי להביא אותם למצב של תפקוד טוב יותר ושילוב בחברה בכל מיני ווריאציות, תיכף נספר.

3. פנימיות- זה כבר קצה הרצף. יש בעיר תל אביב שתי פנימיות שמשרתות את כל הילדים שצריכים לצאת מהבית בצו בית משפט. הם מגיעים לתוך מסגרת שמהווה בית חלופי, בית מיטיב שמנסה לתת לילדים האלה מעטפת.

גב' אופירה יוחנן וולק-היו"ר:

כמה ילדים יש בפנימיות הללו?

גב' אירית רגב - מנהל מח' אכפת קידום ילדים ונוער:

בין 160 ל-180 ילדים.

זה הרצף הכולל של המחלקה. עכשיו אני אתמקד במה שאנחנו מנסים לעשות כיחידת מניעה. אנחנו נותנים שירותים למספר קבוצות, התחום של המניעה בתוך המחלקה קיים כבר 25 שנים בווריאציות שונות. עבד הרבה מאוד שנים בעיקר על מניעה בקבוצות אוכלוסייה בקצה הרצף, בסיכון גבוה, בעיקר בבתי הספר תלת-ארבע שנתיים ובתוך המסגרות הבלתי פורמאליות. בשנים האחרונות בשל ההבנה שלנו שכדי לנסות לדעת בעוד קהלים, ומאחר והסיכון נמצא בכל זירה אפשרית מתוקף הגיל, מתוקף המציאות בה אנחנו נמצאים, הרחבנו את הפעילות שלנו. חלק מהמשאבים של מנהל החינוך נותבו לטובת העשייה שלנו. אנחנו היום בפריסה בכל המסגרות החינוכיות בעיר, ובכל המסגרות הבלתי פורמאליות.

מה הרעיון של מניעה, מתוך איזו תפיסה אנחנו מגיעים? הרעיון הוא לצמצם, למזער, להעלות למודעות, אולי להתמקד ולזהות ולהעביר הלאה לגורמים שיכולים לטפל בכל הנושא של התנהגויות שעלולות לסכן בני נוער. החל מנשירה מבתי ספר באמצעות ביקור סדיר וגורמים שונים. עבור לשימוש בחומרים פסיכו-אקטיביים, סמים ואלכוהול, התנהגות לא מותאמת גיל, אלימות ותוקפנות, הנושא של מיניות. מה שמאפיין את העניין הזה שיש מה שנקרא 'פאניקות מוסריות תקופתיות'. יש שנים שפתאום הנושא של סמים מאוד חזק כי פתאום תופסים קבוצות של בני נוער ויש הדים

אופירה יוחנן וולק
חברת מועצת העירייה
יו"ר הוועדה לקידום מעמד הילד

בתקשורת, וסביב זה יש ביקוש וצורך גדול לשים פוקוס על העניין הזה. יש תקופות, כמו בשלוש השנים האחרונות, שעולה חזק הנושא של מיניות לא מובחנת בעקבות האירועים הקשים שקרו לנערות, וסביב זה יש איזשהו רצון ומוטיבציה של בתי הספר שנעשה העמקה בנושא הזה. זה באמת תלוי תקופות ומצבים, ואנחנו מנסים להתאים את עצמנו לתוך המציאות המשתנה.

התוכניות מבוססות על רוח רגישה לקידום הבריאות. הרעיון הוא לנסות לחזק ולהתמקד בגורמי החוסן ואיך אנחנו בעצם מסייעים לילדים למצוא בתוך עצמם את גורמי החוסן. זה מתבסס על מודלים מתחום המניעה, החל ממניעה אוניברסלית שנוגעת לכל בתי הספר הכלליים, שש-שנתיים, שם אולי נמצא התנהגויות סיכון על הרצף במינונים מסוימים, ועבור באמת לקבוצות מובחנות, מאוחרות, של ילדים באמצע או בקצה הרצף, או עם סוג של קושי מסוים שדורש מענה.

גב' אופירה יוחנן וולק-היו"ר:

את מדברת על ילדים מחטיבות הביניים?

גב' אירית רגב - מנהל מח' אכפת קידום ילדים ונוער:

כן, מגיל חטיבות הביניים. אני אתייחס מיד לגיל היסודי, יש לנו שירות לעניין הזה. בדיוק עכשיו קיבלתי תמונה מקבוצה של הורים וילדים באחת המועדוניות שספרתי עליהם - מועדונית למשפחות רב-בעייתיות. אנחנו עושים פעילות שנתית של עבודה עם הורים וילדים לחיזוק הקשר, החוסן ודפוסי התקשורת הנכונים בין הורים וילדים. דיברתם כאן על הכלים השונים, איך אנחנו מתייעצים. אנחנו בונים מתודות מגוונות ועשירות מאוד שיכולות להתאים לקהלים וצרכים שונים, ועכשיו בדיוק קיבלתי תמונות ממפגש מדהים כזה בין הורים וילדים, באמצעות עבודה עם תיאטרון בובות. יש שם סוג אחר של דיאלוג בלתי אמצעי שנותן המון בהבנה, ביכולת לתקשר אחרת ולתת משהו אחר לילדים.

חלק מהשינוי שנוצר בכניסה שלנו להרבה יותר מסגרות, כמו שאמרתי החל מהשש-שנתיים, תלת-ארבע שנתיים, מסגרות בלתי פורמאליות של המחלקה שזה כל מועדוני הנוער. בשונה מהמנ"שים אלה מסגרות מובחנות, זה walk-in center שבהם ילדים בתוך השכונות הלא-פשוטות של תל אביב מתקהלים פנימה אוכלוסיות בסיכון, שמגיעים על הרצף, אם זה באמצעות קבוצה מאוחרת כמו מאמ"צים, שאלה ילדים בגילאי חטיבות ביניים שמקבלים שירות משלים למה שהם מקבלים במועדונית לילדים צעירים. זה כל הנושא של חיזוק לימודי, והנושא של עבודה ערכית, חינוכית והעשרת שעות הפנאי, וניצול שעות הפנאי בצורה נכונה ולא ברחובות, החל משם. עבור לאותו מועדון שאליו יגיעו בני הנוער במקום לשוטט בשכונה, ימצאו שם מסגרת שמאוד מותאמת למה שבני נוער אוהבים עם הרבה מאוד משחקים שמתאימים להם, אביזרים, עזרים, עם אנשי צוות, אנשי מקצוע שישבו איתם שם ויתנו מענים רחבים ביותר. החל מעבודה חברתית-חינוכית מהסוג של מניעה ברמה חווייתית, ועבור למשהו שהוא הרבה יותר טיפולי ועמוק.

גב' אופירה יוחנן וולק-היו"ר:

עדיין אנחנו מדברים על זה שהמועדונים שלכם, מועדוני 'אכפת', פתוחים עד השעה 22:00.

גב' אירית רגב - מנהל מח' אכפת קידום ילדים ונוער:

עדיין. אבל יש שירותים נוספים, שאולי דורית תדבר עליהם, שמדברים על עבודת רחוב. זה סוג אחר של מענה שמנסה לתת השלמה מסוימת לטובת העניין של השוטטות ברחובות. זה הכול עניין של משאבים.

בשנים האחרונות ניסינו להבין את המציאות שהשתנתה, ולא להישאר עם איזו תוכנית היסטורית שהיה לה תוקף והייתה מותאמת למה שהיה נכון בעבר. 'מסיכון לסיכוי', שהיא תוכנית מאוד טובה אולי, אבל היא התאימה לתקופות מסוימות. עשינו בדיקה מעמיקה, כולל עם קבוצות מיקוד של בני נוער וניסינו להבין מה השתנה, מה אנחנו יכולים לעשות כדי לייצר משהו שהוא הרבה יותר מותאם לצרכים השונים. ניסינו לפתח את הגנום הזה, ומתוך המקום הזה נבנו סוגים שונים של סדנאות שמתייחסות למצבי סיכון שזיהינו, שרווחים בקרב בני נוער. החל מהנושא של מניעת צריכת אלכוהול, עבור לנושא שימוש בסמים עם מיקוד על סמי פיצוציות. סדנה בנושא מיניות, כשאני מדברת על כל הנושא של עבודה עם בנות בנפרד ובנים בנפרד, כדי לעשות איתם איזשהו תהליך שיביא אותם להרבה יותר מודעות ואולי לצמצם את כל מקרי הקטסטרופה שאנחנו רואים. סדנה בנושא אלימות. יש סדנה מאוד מבוקשת בנושא תקשורת לגילאים הצעירים יותר, כשהם נכנסים לחטיבה. הרבה פעמים צריך ללמד אותם ולהעביר אותם איזשהו תהליך של יכולת לתקשר. נושא נוסף הוא כל הנושא של שימוש באינטרנט וסכנות ברשת. ניסינו לפתח את זה, ניסינו לפתח מתודות מאוד חווייתיות, מאוד מגוונות, שמכילות כל מיני חלקים גם מאוד חווייתיים, גם יותר מובנים. יש סרטים, ושיח, דיאלוגים והפעלות, ODT וכל מיני ווריאציות.

חלק מהמודלים שלנו מדברים על התערבויות ארוכות טווח, פה אנחנו מדברים על מניעה ברמה עמוקה יותר, לקבוצות מאוחרות. זה יכול להיות בתוך בתי הספר התלת-ארבע שנתיים, שם רוב הכיתות הן כיתות מצומצמות יותר. שם מן הסתם יש אוכלוסייה שיותר בסיכון גבוה לנשירה, ועברה כמה גלגולים בדרך. הם הגיעו לשם לא בכדי, הם הגיעו לשם מתוך זה שהמערכת לא הצליחה להכיל אותם. מתוך המקום הזה אנחנו עושים את הבדיקה מול בית הספר מהו הצורך העיקרי, ומתוך זה נותנים את התהליכים האלה.

בקבוצות הורים אנחנו עובדים בעיקר עם הורים של המועדוניות. המועדוניות הן לילדים צעירים. כתפיסה מניעתית, אנשי המקצוע מאמינים שמניעה אמיתית מתחילה בהורים, ולעבוד עם ההורים ולתת להם יותר כלים להתמודדות במציאות הלא פשוטה הזו. קבוצות ההורים מתקיימות בכל 13 המועדוניות שלנו ובמאמ"צים. הרעיון הוא לחזק את הקשר בין ההורה לילד, לתת להורה יותר כלים להתמודד עם המצבים המאתגרים. לכולנו כהורים יש היום קושי במציאות הזו, אז להורים כאלה על אחת כמה וכמה.

הפריסה שלנו כוללת 25 בתי ספר בעיר תל אביב, אנחנו מגיעים לנתח גדול מאוד. חשוב לומר שהעבודה שלנו בתוך הקבוצות בבית הספר, היא עבודה אינטימית. זאת אומרת, אנחנו לא עובדים עם כיתה שלמה.

גב' אופירה יוחנן וולק-היו"ר:

זה בתוך בתי הספר התלת-ארבע שנתיים?

גב' אירית רגב - מנהל מח' אכפת קידום ילדים ונוער:

לא, גם בשש-השנתיים. יש 25 בתי ספר, 16 בתי ספר שש-שנתיים. תיכף תראו את הפריסה.

אופירה יוחנן וולק
חברת מועצת העירייה
יו"ר הוועדה לקידום מעמד הילד

גב' אופירה יוחנן וולק-היו"ר:

איילה הראתה תוכניות שכללו גם אתכם.

גב' אירית רגב - מנהל מח' אכפת קידום ילדים ונוער:

זה גם וגם. אבל חשוב לומר, בית הספר בונה לו תוכנית מניעה כוללת שמכילה את מה שבית הספר מסוגל לתת בעצמו, זה הנושא שאיילה הציגה. אלה בעיקר תוכניות של כישורי חיים, על הרצף מ-א' עד י"ב. עבור לנושא של highlights כאלה, יש כל פעם כוכבים חדשים שנותנים לילדים מפגש חד פעמי. על הרצף יש את הפעילות העמוקה יותר, שזה אנחנו. יש צוות של 12-15 מנחי קבוצות מומחים, שהתמחו בעבודה עם קבוצות של בני נוער וילדים. חלקם מומחים גם לעבודה עם הורים מהתחומים החינוכיים-טיפוליים, עם הכשרות משמעותיות. הם עובדים עם הילדים בקבוצות קטנות, וכאן זו עבודה יותר מעמיקה כי הרעיון הוא לייצר איזשהו מפגש בלתי אמצעי בקבוצה קטנה בווריאציות השונות. אם זו קבוצה קצרה אז יש לה מטרות מאוד מסוימות, להציף נושא, להעלות את המודעות אליו ולנסות לייצר שינוי עמדה. ואם זה קבוצות עומק, זה לעשות עבודה יותר משמעותית והרבה יותר עמוקה, הרבה יותר מעצבת ומשנה.

איך נבחר הפיזור? זה נבחר על ידי בתי הספר. רכזת המניעה שלנו ביחד עם מנחה שאנחנו מייעדים לאותה מסגרת מגיע לשיח עם צוות בית הספר, הנהלת בית הספר והצוות הייעוצי. הם בוחנים את כל סל השירותים שיש להם בנושא המניעה, ואומרים באיזה נושא הם צריכים שאנחנו נתמקד. בית הספר בחר למשל את נושא המיניות, ואז אנחנו מנסים לתת מענה לשכבה שלמה. השכבה מתחלקת בצורה כזו שכל כיתה מתחלקת לשתי קבוצות, אם יש 30-35 ילדים בכיתה, יהיו לא יותר מ-15 ילדים בקבוצה כזו, ושם ייעשה השיח בכמה מפגשים.

גב' דורית הינדי:

בעיניי מילת הקסם היא הרצף. ילדים לא גדלים בחלל ריק, יש להם את הליבה שהיא בית הספר, ויש את אחר הצהריים. ב'אכפת' אנחנו מקפידים מאוד שהילד יקבל גם בבוקר, וגם מה שאנחנו רואים אחרי הצהריים. כל הסדנאות נכנסות גם בתוך מועדוני הנוער שלנו, גם הנושא של החלופות מאוד משמעותי. הנושא של עבודת לילה מאוד משמעותי, שלוש פעמים בשבוע אנחנו בגינות.

גב' אופירה יוחנן וולק-היו"ר:

כשאת אומרת 'אנחנו בגינות', אתם בגינות ונפגשים או יוצרים את הקשר עם כל מי שנמצא בגינה? או שאתם מחפשים באופן ספציפי את החבר'ה שלכם מהמועדון?

גב' דורית הינדי:

ממש לא, אנחנו נמצאים בגינות, בזירות האוטנטיות של הילדים כדי לעזור להם לצרוך את השירותים שלנו אחר כך. לזהות ילדים שצריכים אותנו, להפנות אותם. אנחנו עובדים ביחד עם 'הורים ערים'.

גב' אופירה יוחנן וולק-היו"ר:

אלה מדריכים שלכם?

גב' דורית הינדי:

אלה מדריכים נפרדים, של קידום נוער.

גב' מהרטה ברוך רון:

בכמה מדריכים מדובר, שנמצאים בלילה?

גב' דורית הינדי:

בלילה יש מדריך אחד בכפר שלם רבתי, וצוות של שני אנשים שיוצאים בשפירא וקריית שלום. שם זה צוות גדול יותר כי מגיעים מתנדבים שמצטרפים ל'הורים ערים'. בכפר שלם יוצא מדריך לבד, ואנחנו רוצים לצרף אליו עובדת. פגשנו הרבה נערות שצריכות את ההתייחסות הנקודתית אליהן. הכול קם ונופל על משאבים. באזור נווה שרת עשינו פיילוט, והילדים לא היו ברחוב. מי שמצאנו אלה הילדים שלנו, שסגרנו את המועדון שיושבים במרכז המסחרי. או שהם יושבים במקלטים, אבל ברחוב לא ראינו אותם.

אני אדבר על פרויקט 'חופים', זה פרויקט בשיתוף של כמה משרדים. אנחנו מפעילים אותו זו השנה השנייה, הקיץ הזה. אני חושבת שזה פרויקט מדהים, הוא נותן מענה בימי הקיץ. בשנה שעברה עשינו את זה מראשון עד חמישי, השכלנו שאנחנו צריכים לעשות את זה בשישי ושבת, אז התחלנו משישי עד שבת. אנחנו נמצאים שם, השנה לאור מבצע 'צוק איתן' היינו אמורים לעבור למקום סגור, אז עברנו לגן מאיר. שם ראינו אוכלוסייה הרבה יותר נזקקת מאשר מה שראינו בחוף הים. בהחלט מצאנו ילדים שצמאים לקשר הזה, למבוגר משמעותי שיעשה איתם את השיח. אפשר להגיד שמצאנו הרבה בני נוער רעבים, הגענו עם המון אוכל. דרך האוכל הרבה פעמים נוצר הקשר, וגם הרבה ילדים שמגיעים לגן מאיר הם לא תל-אביביים, אז יש גם רכזות הפניות שאוספת את האינפורמציה ומעבירה אחר כך לערים אחרות להמשך קשר.

גב' אופירה יוחנן וולק-היו"ר:

מתי מתחיל פרויקט 'חופים'?

גב' דורית הינדי:

אני מקווה שנקבל תקציב ממשרד החינוך. באופן עקרוני זה שלושה שבועות במהלך הקיץ, באוגוסט.

גב' אירית רגב - מנהל מח' אכפת קידום ילדים ונוער:

ברגע שמסתיימות רוב הקייטנות. באוגוסט רוב השירותים מסתיימים ואז יש הפוגה, וזה הזמן הכי קריטי.

גב' דורית הינדי:

אופירה יוחנן וולק
חברת מועצת העירייה
יו"ר הוועדה לקידום מעמד הילד

יש כבר הרבה שמכירים אותנו וחוזרים. גם היום יש בגן מאיר לא תל-אביביים.

גב' טלי פרץ:

מה המסקנות?

אופירה יוחנן וולק-היו"ר:

המסקנות הן, קודם כל שאנחנו צריכים לשבת ולדבר עם בני הנוער. העובדה שנציגת מועצת הנוער באה ואמרה, בעיניי דברי טעם, של 'בואו, דברו איתנו. יש לנו אופציות שאנחנו רוצים שתעזרו לנו לקדם, כי זה יוציא אותנו מהמקומות האלה שאתם מודאגים לגביהם'. זו מסקנה ראשונה, אנחנו נעשה מפגש עם נציגים של הנוער. אני חושבת שגם צריך יהיה לעשות מפגש עם חבריה של קידום נוער, כדי לשמוע גם אותם.

גב' דורית הינדי:

אני אשמח לצרף אותם לנציגות המועצה.

אופירה יוחנן וולק-היו"ר:

בהחלט. החוכמה בעיניי היא לשמוע ממגוון בני הנוער, כי הם שונים זה מזה.

גב' טלי פרץ:

צריך להתחיל תוכניות מניעה כבר מגיל היסודי.

גב' אופירה יוחנן וולק-היו"ר:

את זה אמרתי עוד בוועדה הראשונה שלי. אנחנו צריכים תוכניות מניעה מגיל צעיר מאוד. אני רוצה להודות לכם ולאחל לכם חג פסח שמח. אנחנו נמשיך ונעבוד.

***** הישיבה ננעלה *****